

ČD
PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2018 / ROČNÍK 10 / ZDARMA

HEREC

STANISLAV ZINDULKA

DIVADLO JE MOJE VÁŠEŇ

11

Užijte si pohodlí jako doma

Vyberte si z bohaté nabídky občerstvení
v našich vlacích.

www.cd.cz/cdrestaurant

Partner filmové trilogie *Zahradnictví*

České dráhy

Národní dopravce

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
145 000 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a.s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
31. října 2018, Praha

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Michal Štěpán (předseda)
Luďka Hnulíková
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Michal Málek
Johana Kvítková

GRAFIKA / DTP / PRODUKCE
SEVENART s.r.o.

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

TISK
MORAVIAPRESS s.r.o.

**PRO AUTORY
A SOUTĚŽÍCI:**
Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete
na www.cdprovas.cz.

Editorial

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

stárneme. Je nám 100 let a pár dnů. Doufám, že jste velké kulatiny pořádně oslavili, protože těch dalších se dožije jen málokdo z nás. Ale nebojte se. Vzhledem k věku disponujeme něčím, co jinak nezískáme – zkušenostmi a nadhledem. Živoucím důkazem je osobnost tohoto čísla, jeden z nejstarších aktivních herců naší země, Stanislav Zindulka. I v 86 letech je stále mladý, protože jeho lásku i pokoru k milované profesi by mu mohl závidět leckterý, o desítky let mladší kolega.

Ke stáří se váže i spousta věcí, které si jako mladí nedokážeme představit. Kromě toho, že v pokročilém věku sice už všechno víme, ale nikdo se nás na nic neptá, je to také fakt, že občas prostě potřebujeme pomoci. Ale i teď můžeme zůstat v klidu – pokud se dostaneme do úzkých ve vlaku, postarají se o nás prvotřídní profíci, o čemž se dočtete v železničním tématu.

Jako zachránění určitě máme nárok na zotavenou. Což takhle vyrazit do Bruselu a zjistit, co na něm celá Evropa má? Je to jen uměle vytvořený pupek starého kontinentu, nebo umně skrytá perla? A máme s tímto městem vůbec něco společného? Odpovědi na tyto otázky najdete v cestopise.

Stáří s grácií a nezapomeňte, že patrně je to jen navenek. Uvnitř jste to pořád vy!

Pohodlné cesty, šťastné návraty a zdravý nadhled přeje

Václav Rubeš
šéfredaktor

Obsah

6
ROZHOVOR
Stanislav Zindulka

12
100 LET SPOLU
2005:
Na počátku nové epochy

17
CESTOVÁNÍ PO ČR
Jižní Čechy

30
ČD PRŮVODCE
Ikony české krajiny
ovládnu názvy linek

40
CESTOPIS
Brusel

48
ŽELEZNICE
Bezpečnost
na železnici

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
28. 11. 2018

Terminál Autovlaku má nové prostory pro cestující

Pro všechny zákazníky využívající Autovlak je v provozní budově ČD v Italské ulici v Praze k dispozici nový terminál. Ten vznikl na místě bývalých skladů poté, co původní objekt terminálu musel ustoupit výstavbě administrativních budov projektu Churchill Square.

Autovlak má v historii národního dopravce nezanedbatelné místo. Letos je provozován už 45. rokem a počet cestujících, kteří rádi využívají jeho služeb, stále narůstá. Národní dopravce vypravuje do Popradu-Tater, Košic nebo Humenného noční vlaky s vozy pro přepravu osobních aut a motorek, posádka stráví noc v příjem-

ném prostředí klimatizovaného lůžkového vozu. Nové uspořádání prostor pro cestující je větší než předchozí, a umožnilo tak oddělit odbavovací místnost od čekárny. Nově vznikl dětský koutek a útulný „kavárenský“ koutek. Součástí čekárny jsou i nové toalety. Samozřejmostí je připojení k wi-fi nebo několik televizních obrazo-

vek. Nové zázemí má i obsluha Autovlaku včetně uzamykatelného prostoru. Nové a prostornější místo pro odbavení ale není jedinou změnou u terminálu Autovlaku. České dráhy nyní pracují i na zřízení druhé rampy, která umožní nakládku automobilů do dvou destinací zároveň, a tím zkrátí čas nakládky i vykládky.

E-SHOP ČD ODMĚNA ZA NÁKUP

Nakupte si v průběhu listopadu jízdenku v e-shopu ČD a získáte 20% slevu na knížky z e-shopu Nakladatelského domu GRADA. V tomto internetovém obchodu najdete všechny žánry, od odborné literatury, přes beletrii až po dětské knížky. Na www.grada.cz si určitě vyberete. Pokud navíc nakoupíte nad 800 Kč po odečtení slevy, máte poštovné zdarma. Ke každému nákupu dostanete dárky v hodnotě objednávky. Slevu můžete uplatnit až do 15. 12. 2018.

**20%
SLEVA**

KOZEL EXPRES

Do Velkých Popovic až do konce roku

Jízdní řád víkendových spojů do pivovaru ve Velkých Popovicích byl prodloužen až do konce roku 2018. Pivovarská vlečka ve Velkých Popovicích, která vznikla na začátku 20. století, byla zprovozněna letos v květnu.

Kozel expres, motorový vůz řady 810 v retro nátěru 80. let, odjíždí každou neděli (vyjma 2. 12. 2018, kdy je pivovar uzavřen) z pražského hlavního nádraží vždy v 10:22. Za jízdenku do Kozel expresu zaplatíte 390 Kč. V této ceně je zahrnuto nejen zpáteční jízdné, ale také prohlídka pivovaru a krátká škola čepování. Návštěvníci pivovaru se mohou těšit na prohlídkovou trasu, která představuje zajímavou a zábavnou formou historii i současnost pivovaru a jeho okolí. Součástí prohlídky je i ochutnávka piva a živý maskot pivovaru – kozel Olda. Více na www.kozel.cz.

Vláček Rappa Ideální nadílka pod stromeček

Mají vaše děti rády vláčky? Přemýšlíte, jakým dárkem je o Vánocích potěšit? Nadělte jim žhavou novinku od firmy Rappa – originální vláček České dráhy. Sada obsahuje lokomotivu na baterky, dva vagony, 12 obloukových a 8 rovných kolejí, které lze složit do libovolných tvarů podle dětské fantazie. Vlak vydává zvuk a svítí. Každý z vagonků měří 30 cm. Lokomotiva je dlouhá 23,5 cm a jezdí na 2 ks AA baterií. Pozor, baterie nejsou součástí balení. Více informací o produktu najdete na www.rappa.cz.

Na výstavu

Seznamte se s kapelou The Tap Tap

Muzeum hlavního města Prahy pořádá od 12. prosince 2018 v domě U Zlatého prstenu výstavu o české kapele The Tap Tap. Přijďte se blíže seznámit s touto dnes fenomenální kapelou, jež vznikla na půdě Jedličkova ústavu v roce 2006 jako hudební kroužek, který založil budoucí kapelník Šimon Ornest. Výstava není jen o jejích začátcích, ale především o osobnostech, které jsou s The Tap Tap spojené. S nadhledem a mnohdy černým humorem, tak typickým pro tuto kapelu, a za doprovodu nových písniček budete provedeni od stage až po zákulisí kapely. A co si má návštěvník z této výstavy odnést? Možná motto Šimona Ornesta: „Svět se s nikým nemazlí – to je realita. Realitu je potřeba přijmout a pak změnit svět.“ Nemáte v předvánočním shonu tolik času? Nebojte, výstava trvá až do 24. března 2019. Více na www.muzeumprahy.cz.

Na festival Víno z blízka na Špilberku se slevou

FOTO: PARTNERSTVÍ, O.P.S.

První prosincovou sobotu si na hradě Špilberk můžete dopřát nejen pěkné výhledy na Brno, ale setkáte se také s nejlepšími moravskými vinaři a budete mít příležitost degustovat na sto vzorků lahodných vín ze všech vinařských podoblastí Moravy. V tento víkendový den se na hradě totiž koná od 10:30 do 17:00 hodin festival Víno z blízka na Špilberku. Pokud přijedete do moravské metropole vlakem, získáte po předložení jízdenky ČD s platností 30. 11. 2018 nebo 1. 12. 2018 slevu 20% z ceny vstupenky zakoupené na místě. Tyto zvýhodněné vstupenky je třeba předem rezervovat na petra.weberova@nap.cz. Více informací o festivalu najdete na www.otevrenesklepy.cz.

LISTOPADOVÝ TIP Z POHODLNÉHO OBCHODU NA TRASE

pont to go

Oslad'te si deštivé dny

Prodejny PONT to go, které najdete na většině významných vlakových nádraží po celé České republice, vám mají co nabídnout i v listopadu. Co si třeba zpestřit podzimní čas praktickým balením oblíbených značkových cukrovinek Mars, Snickers a Twix? Ať už pojedete vlakem sami, nebo s partou či rodinou, čokoládové dobrůtky vám přijdou k chuti a skvěle vám pomohou doplnit energii. Přejeme vám šťastnou cestu přes pohodlné obchody na trase.

WWW.PONTY.CZ

FOTO: SLEZSKÉ ŽELEZNIČNÉ DRÁHY, O. P. S.

Snostalgií

10. listopadu 2018

Parním vlakem na Svatomartinské hody do Bohušova

Podzim na Osoblažsku už tradičně patří Svatomartinským hodům v Bohušově, které se letos uskuteční 10. listopadu. Do Bohušova se v tento víkendový den můžete svést po osoblažské úzkokolejce parním vlakem. Ze stanice Třemešná ve Slezsku odjíždí v 10:45 h a do Bohušova s ním přijedete v 11:51 h. Už v parním vlaku je možné si během jízdy dopřát mladé víno, grog nebo svařák a příjemně se naladit na program, který se bude konat v Bohušově v místním rekreačním areálu a penzionu Pod duby. Na Svatomartinských hodech můžete ochutnat tradiční husí speciality nebo třeba něco z domácí zabijačky. O zábavu se postará lidová hudba a pro děti budou přichystány projížďky na koních. I zpět do Třemešné se můžete svést parním vlakem, který odjíždí z Bohušova v 15:20 h. Jízdenky se prodávají ve vlaku, rezervaci lze provést na www.osoblazsko.com, kde najdete i ceník jízdného.

 Nejbližší železniční stanice:
Třemešná ve Slezsku

Vlakem za zážitky

www.cd.cz/zazitky

FOTO: MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUK

Za uměním

do 27. ledna 2019

Do Olomouce na Rozlomenou dobu

V olomouckém Muzeu moderního umění, které najdete v Denisově ul. č. 47, si do 27. ledna můžete prohlédnout jedinečnou výstavu Rozlomená doba 1908–1928. Ta je rozdělená do 12 tematických celků a seznamuje s avantgardním uměním ve střední Evropě v závěrečném desetiletí Rakousko-Uherska a úvodním desetiletí jeho nástupnických států – Československa, Maďarska, Rakouska, Polska a Jugoslávie. K vidění jsou nejlepší díla střeoevropských umělců, jakými byli Bohumil Kubišta, Josef Čapek, Emil Filla, František Kupka, Max Oppenheimer, Marianne (My) Ullmann, László Moholy-Nagy, Béla Uitz nebo třeba Lajos Kassák. Pokud jste zaregistrováni v programu ČD Body, můžete za 50 bodů získat voucher na 50% slevu na vstupné na výstavu. Návštěvník muzea, který má nárok na poloviční vstupné (tedy děti, senioři a studenti), má po předložení voucheru dokonce vstup zdarma.

 Nejbližší železniční stanice:
Olomouc hl. n.

FOTO: MICHAL MAJEK

Do muzea

17. listopadu a 18. prosince 2018

Na technické unikáty za 50 korun

Expozice a výstavy Národního technického muzea v Praze je možné si prohlédnout ve vybrané dny za snížené vstupné 50 Kč. Letos máte příležitost ještě 17. listopadu a 18. prosince. V hlavní budově Národního technického muzea na pražské Letné je k vidění 14 stálých expozic včetně té, jež je věnována historii dopravy. Tzv. dopravní hala je největším návštěvníckým magnetem muzea. Samozřejmě v ní nechybějí ani zástupci světa na kolejích. V tomto „chrámu techniky“ jsou kromě ukázek železniční techniky prezentováni také unikátní zástupci automobilové a letecké dopravy. Nechybějí první automobil vyrobený na našem území v roce 1898 NW Prezident nebo vůz Tatra 80 z roku 1935, v němž jezdil T. G. Masaryk. Z vládců vzdušného prostoru zmiňme například letoun Kašpar JK z roku 1911, s nímž stejnojmenný pilot vykonal první dálkový let v dějinách našeho letectví.

 Nejbližší železniční stanice:
Praha-Dejvice/Praha Mas. nádr./Praha hl. n. ad.

FOTO: PAVEL ZÁMKAU ZLEBY/MARKETA ŠUBROVCOVÁ

Za pohádkou

24. a 25. listopadu, 1., 2., 8. a 9. prosince 2018

Vánoční prohlídky zámku Žleby

Během tří předvánočních víkendů se na zámku Žleby konají vánoční prohlídky svátečně vyzdobených reprezentačních prostor. V zámeckých komnatách spatříte vánoční stromečky, adventní věnce a další slavnostní aranžmá. Z výkladu se dozvíte zajímavosti o vánočních zvycích a tradicích a chybět nebude ani pohádkové vyprávění. V rámci prohlídky zavítáte také do provoněné zámecké kuchyně, kde vás cukrářky a kuchtíci pohostí koláčky. Na zámku se setkáte i s pravou pohádkovou bytostí. Prohlídku, která je vhodná pro rodiny s dětmi, doporučujeme si předem rezervovat (na tel. 327 398 121 nebo e-mailu: zleby@npu.cz). Pokud se do Žleby vypravíte o víkendu 24. a 25. listopadu, najdete v areálu zámku také předvánoční jarmark s dobovým tržištěm. Jeho součástí bude i bohatý doprovodný program, o který se postarají komedianti a potulní hudebníci. Více informací na www.zamek-zleby.cz.

 Nejbližší železniční stanice:
Žleby

Pojď pracovat k nám!

Získej praxi a uživej si cestování

Hledáme:

VĚKVEDOUČÍ/PRŮVODČÍ

- zdokonalíte se v komunikaci s lidmi
- férové jednání a ohodnocení je samozřejmostí
- získáte neomezené cestování vlakem po ČR, SR a výhodné cestování po Evropě
- užijete si 35 kalendářních dnů dovolené a další zajímavé výhody

www.ceskedrahy.cz/kariera

České dráhy

Národní dopravce

ROZHOVOR

TEXT: VACLAV RUBEŠ
FOTO: MICHAL MÁLEK, ARCHIV ACTRESS PRODUCTION

STANISLAV ZINDULKA

Své herecké SNY JSEM SI SPLNIL

Většina národa ho zná jako nezapomenutelného „srágorku“ ze seriálu Vlak dětství a naděje, někdo také jako Edu, nerozlučného přítele Františka Hány z filmu Babí léto. Přesto je Stanislav Zindulka tělem i duší především divadelní herec. Na prknech, která znamenají svět, exceluje již 81 let, a přestože by si mohl dávno užívat zaslouženého odpočinku, divadlo ho stále poutá magickou silou. Ve svých 86 letech si stříhнул i další filmovou roli. V právě dokončovaném filmu Narušitel hraje československého pilota RAF.

Poprvé jste stál na jevišti už v pěti letech. Tuší jste už v tak útlém věku, že se divadlo může stát vaší celoživotní láskou a náplní?

Je to skoro k neuvěření, ale poprvé jsem vystupoval v roce 1937 ve svém krásném rodném městě Jilemnici. Dostal jsem roli ve Smetanově Prodané nevěstě. Pod jevištěm musel být tenkrát umístěn jakýsi obrovský magnet, který mne přitáhl takovým způsobem, že mi to vydrželo celých 81 let. A ten magnet pořád funguje.

Slyšel jsem historku o tom, že během tohoto představení jste měl mimo svou roli ještě jeden výstup...

To je pravda. Mimo můj obraz jsem vylezl ze zákulisí na jeviště a zahulákal směrem k balkonu: „Mami, vidíš mě?“ Měl jsem veliký úspěch, dokonce větší než Mařenka, která právě zpívala svou árii. Byl jsem už tenkrát exhibicionista.

Hrál jste divadlo i během studií na jilemnickém gymnáziu?

Jeviště jsem prakticky neopustil. Vystupoval jsem v několika ochotnických souborech, například v souboru Kolár, v okolních vesnicích, na gymnáziu jsem založil dramatický kroužek, se kterým se nám podařilo během studií udělat několik vystoupení.

Jak vzpomínáte na DAMU, kterou jste absolvoval?

Bylo to pro mne velmi důležité, protože mi to umožnilo setkat se s úžasnými divadelními osobnostmi. Například mou hlavní profesorkou divadelní tvorby byla vynikající česká herečka Vlasta Fabiánová, kterou moc dobře zná především starší generace. Studia na DAMU mi navíc přinesla možnost poznat Prahu, která mi začala chutnat, navštěvoval jsem řadu představení, což ještě umocnilo můj vztah k divadlu. Bez nadsázky mohu říci, že jsem se do něj zamiloval. Zcela se ztotožňuji s výrokem Anatole France, který říká, že v životě musíte mít nějakou vášeň, jinak nemá smysl a chuť. Mně tuhle celoživotní vášeň a náplň dalo divadlo.

První angažmá jste získal v Hradci Králové. Proč jste nezůstal v Praze?

Skoro nikdo z absolventů nemohl zůstat v Praze. Většina z nás dostala umístěnky do oblastních divadel. Jedna z nabídek přišla z Benešova, který mne přitahoval, ale nakonec jsem se rozhodl pro Hradec Králové a rozhodně jsem nelitoval. Působil tam kvalitní soubor s vynikajícími režiséry a výborným ředitelem Milanem Páskem.

PO VELKÝCH ROLÍCH JSEM NETOUŽIL, DOSTÁVAL JSEM JE.

Byli jsme si velmi blízcí, o čemž svědčí i to, že jsme spolupracovali následujících více než 30 let, i dlouho poté, co jsem z Hradce odešel. Vydržel jsem tam až do roku 1967, ačkoli mě roku 1959 oslovili z pražského divadla Rokoko s nabídkou stálého angažmá. To byla tehdy velice slavná scéna, která mne samozřejmě velmi lákala, ale nabídku jsem nepřijal. Dnešní dravá a ambiciózní generace to nejspíš nepochopí, ale tenkrát se mi zdálo, že toho umím zatím velmi málo a potřebuji nasbírat více zkušeností. Měl jsem z takového jména obrovský respekt a ke své práci jsem přistupoval s pokorou.

Z Hradce jste odešel do Brna, ale až napodruhé. Proč to poprvé nevyšlo?

První nabídku z Brna jsem dostal v roce 1960. Přijal jsem ji a odešel do brněnského národního divadla, kde jsem však pobyl jen chvíli. Zkrátka mi tam pšenice nekvetla, proto jsem se vrátil zpět do Hradce. Pak přišla další lukrativní nabídka z Brna,

z Divadla Bratří Mrštíků, nad kterou jsem dlouho nepřemýšlel. Otevřelo se mi daleko víc možností. V Brně byla televize, dabing a navíc mne oslovila tamní konzervatoř, zda bych u nich nechtěl působit jako pedagog. To mne velmi lákalo. V Brně jsem nakonec strávil 22 let, bylo to velmi plodné období, během kterého jsem se setkal s řadou kumštýřských osobností nejen z divadelního oboru. Seznámil jsem se například s básníky Oldřichem Mikuláškem a Janem Skácelem, které jsem ctil a obdivoval.

Během působení na konzervatoři vašimi rukama prošla řada hereckých studentů, ze kterých se později stala velká divadelní a filmová jména. Zmíňme například Dagmar Veškrnovou, Libušku Šafránkovou nebo Oldřicha Kaisera. Jak vzpomínáte na tuto etapu života?

Byla to doba, kdy jsem obrazně řečeno omládl. Učil jsem se chápat názory nastupující herecké generace a zároveň mne to donutilo znovu se ponořit do studia, protože jako pedagog jsem musel vědět víc než moji posluchači. Měl jsem opravdu velké štěstí na talentované žáky, a to nejen na ty, které jste jmenoval, ale i na celou řadu dalších. Napadá mě třeba Oldřich Mikulášek nebo dnes známý herec divadla Husa na provázku Láry Hauser, Michal Przebynda, Kateřina Rakovčíková... Bylo jich skutečně mnoho a pro mne to byla opravdu krásná a nezapomenutelná léta. Škole jsem věnoval mnoho času, o čemž svědčí i výrok mojí ženy, která s nadsázkou říkala, že by si přála, aby se našim synům někdo věnoval tak jako já svým posluchačům.

Jak dlouho jste na konzervatoři působil?

Bohužel jen několik let. Pod svou pedagogickou patronací jsem měl tři po sobě jdoucí ročníky. Pak jsem musel školu opustit z takzvaných politických důvodů. To bylo během těch zatracených 70. let, kdy jsem byl nucen

Vlak dětství a naděje

Thálie za celoživotní dílo

O FILMU **NARUŠITEL**

První porevoluční film natočený na území bývalého Československa, který se zabývá tématem armádních leteckých stíhačů 70. a 80. let minulého století. Jejich práce byla specifická a dodnes nebyla veřejnosti odhalena. Málokdo ví, že armádní piloti byli především milovníci létání, kteří nevěděli, co na ně ve vzduchu čeká, často mohlo jít i o život. Režisér Balda se částečně inspiroval příběhem svého dědy Vladislava Baldy, někdejšího pilota československé armády. Příběh je zasazený do let 1960, 1974, 1989 a do současnosti. Hlavní hrdinové jsou konfrontováni s přítomností agentů Státní bezpečnosti, která jim zkomplikuje život. Rolí ve filmu se ujaly hvězdy českého filmu. V hlavních rolích se objeví Pavel Neškudla, Jiří Dvořák, dále hrají Petr Kostka, Stanislav Zindulka, Veronika Arichteva a další. Hudbu k filmu složil Michal Hříza. Premiéra v českých kinech je naplánovaná na **24. ledna 2019**.

„Je to film o útěku za svobodu, o těžkém kontrastu mezi službou v armádě, ochranou vlasti i lásce k létání, které svobodu vlastně přináší. Film má za úkol nejen vzpomenout zločiny minulé doby, ale ukázat na piloty, kteří to neměli v této komplikované době jednoduché. Avšak nej důležitějším posláním filmu je dovést diváka k zamýšlení nad tím, co svoboda doopravdy je a jak bychom si jí měli vážit,“ říká režisér David Balda.

odejít ze školy z hodiny na hodinu. Nechci to rozebírat, i když zmínit se o tom musím, aby si lidé připomněli, že to nebylo tak jednoduché, jak se jim to dnes může zdát, a že je potřeba se na tuto dobu znovu a znovu podívat tak, abychom nedělali stejné chyby a nedovolili komunistům, kteří vládli tenkrát, aby se znovu chopili kormidla.

Rozhovor vedeme v době, kdy se dokončuje nový český film Narušitel, v jehož titulcích najdou diváci i vaše jméno. Jakou roli v něm zastáváte?

Hraji bývalého leteckého důstojníka britského královského letectva RAF, který se za normalizace skrývá u přátel na aeroklubovém letišti, a roli ve filmu Narušitel jsem mimo jiné přijal i proto, že jedním z jeho motivů je připomenutí neuvěřitelné nespravedlnosti, která postihla československé vojáky bojující za 2. světové války na straně západních spojenců. Mnozí z nich obětovali život za vlast a ti, kteří přežili, byli po roce 1948 takřka bez výjimky

krutě perzekuováni. Neměli bychom na to zapomenout, a proto jsem rád, že vznikají snímky, které nám tyto momenty připomínají.

Pokud jsem správně prostudoval vaši filmografii, jde o první film z leteckého prostředí, ve kterém vystupujete. Jak se vám líbilo mezi letci a letadly?

Ano, skutečně jsem ve filmu s podobným motivem dosud nehrál, a o to víc se mi to líbilo. Jde o velmi elegantní i atraktivní prostředí napěchované disciplínou, ale i jistou bezstarostností. Osobně si letců nesmírně vážím, a proto jsem byl moc rád, že mne produkce pro tuto roli oslovila.

KDYŽ JSEM SE MĚL ROZHODNOUT MEZI DIVADELNÍ A FILMOVOU ROLÍ, UPŘEDNOSTNIL JSEM DIVADLO.

Jak se vám spolupracovalo s mladým režisérem Davidem Baldou?

Měl jsem pocit naprostoého uvolnění hlavně proto, že pan režisér věděl přesně, co chce. Bylo to velmi emotivní a zároveň protkané nehraným entuziasmem. Není lepší odměny pro herce než vidět rozzářené oči tvůrců...

Jakou roli pro vás hrají emoce?

Velice důležitou. Považuji se za emocionálního člověka a jsem rád, že jsem byl obdařen schopností emoce nejen vnímat, ale hlavně reprodukovat. To je pro herce samozřejmě velmi důležité.

Vaší nejnámější televizní rolí byla postava jménem Josef Pumplmň v legendárním seriálu Vlak dětství a naděje. Co pro vás znamenalo obsazení do tohoto díla?

Pro mne to byla důležitá role, protože režisér tohoto skvělého seriálu Karel Kachyňa mě naučil jakési filmové abecedě. To pro mne mělo zásadní význam nejen v televizní a filmové tvorbě, ale pomohlo mi to získat i další divadelní ostruhu.

Onu filmovou abecedu jste skvěle zúročil ve filmu Babí léto, za který jste získal Českého lva za nejlepší herecký výkon ve vedlejší roli. Tam jste si zahrál s Vlastimilem Brodským, se kterým jste byli velcí přátelé...

Přátelství s Vlastíkem bylo takovou zlatou nití, která se táhla skoro celým mým životem. Byli jsme si opravdu velmi blízcí, neuvěřitelně jsme si rozuměli. Vlastně jsme to v Babím létě ani nemuseli hrát, vztah, který jsme mezi sebou měli, se nějakým způsobem promítl do filmu, protože každý věřil,

Činoherní klub, Tanec bláznů

že ti dva si ohromně rozumí a nemohou bez sebe být. A byla to pravda. Vlastík byl mým nejbližším kamarádem.

Když srovnáte herecké řemeslo před lety se současností, jak moc je rozdílné. Jsou dnešní mladí herci jiní?

To je strašně složitá otázka, protože neznám tolik současných představení a divadelních výkonů mladých herců a hereček. Mohu si udělat hodně zkreslený obrázek jen podle televizní produkce, což mě trochu děsí, protože ta má ve většině případů ke skutečnému umění daleko. Někdy jsem z toho upřímně zděšený a říkám si, kam se bude ubírat divácký vkus... Ale to není chyba herců, jde o odraz celé současné komerční tvorby televize, která reaguje na poptávku společnosti. Proto to nemohu a vlastně ani nechci hodnotit.

Četl jsem o vás, že jste velký herec malých rolí. Co si o tom myslíte?

Že je to obrovská pitomost. Myslím si, že to vzniklo asi tak, že mne nějaký redaktor viděl

v nějaké malé roli, ve které jsem se mu líbil, pustil to ven a klišé bylo na světě. Já jsem celý život hrál obrovské role, táhl jsem repertoár v Hradci, v Brně, a když bych vyjmenoval role, které hraji v Praze, dostaneme se k zajímavému výčtu. Jsou to samé „klády“. Čili se rozhodně nepovažuji za velkého herce malých rolí.

Není to tím, že lidí, kteří hodnotí herce podle divadelních rolí, je mnohem méně než diváků v kině a konzumentů televize?

Samozřejmě že ano, ale pro mne bylo a je divadlo přednější. Vždy když jsem se měl rozhodnout mezi divadelní a filmovou rolí, tak jsem upřednostnil divadlo, i když to zdaleka není tak lukrativní. Dokonce jsem řešil

JSEM RÁD, ŽE VZNIKAJÍ SNÍMKY, KTERÉ NÁM PŘIPOMÍNÁJÍ KLÍČOVÉ OKAMŽIKY NAŠÍ HISTORIE.

dilema – dostal jsem nabídku na zajímavou filmovou roli z USA, což by ale znamenalo přerušit zkoušení divadelního představení pro divadlo Ungelt. Odmítl jsem a hrál doma divadlo.

Stejně jako divadlu jste věrný i své manželce Mileně. Měla vždy pochopení pro specifika herecké profese?

Zaplaťbůh ano. Vždy říkám, že jsem měl v životě dvě lásky. Tak jako mi bylo umožněno věnovat se profesi, kterou jsem si zamiloval, mi bylo osudem dáno, že jsem potkal takovou ženu, která mi nejen rozuměla, ale mnohokrát mi obrovsky pomohla. U divadla jsem 67 let, s manželkou jsme letos oslavili 59. výročí sňatku. Myslím, že to hovoří za vše.

Jeden z vašich synů, Jakub, se „potatil“. Jakou na tom máte zásluhu?

Nemám na tom vůbec žádnou zásluhu. Dlouho jsem nevěděl, že to vůbec chce dělat. Dozvěděl jsem se to až od jeho gymnazijního profesora, protože syn mu svůj záměr sdělil prostřednictvím kompozice. Jakub k tomu sice měl sklony, v jeho dětských letech se mnou dělal dva dětské pořady, ale byl i manuálně nadaný a na rozdíl ode mne si rozuměl i s přírodními vědami. Netušil jsem, že ho kumšt zaujal natolik, že by se mu chtěl věnovat profesně.

Došlo už k tomu, že syn režíroval otce?

Jistě, už několikrát. A vždycky jsem byl s jeho režisérským rukopisem velmi spokojen, a to jsem hodně vybíravý.

Existuje po 67 letech herecký sen, který jste si nesplnil?

Byl bych hodně nenasytý, kdybych řekl, že ano. Neměl jsem vlastně nikdy důvod toužit po nějakých rolích, protože jsem je dostával. Mohl bych si stýskat, že jsem nikdy nedostal třeba roli Cyrana, ale proč bych to dělal, když jsem měl v repertoáru postavy, po kterých jiní prahli. Kdysi jsem si říkal, že bych stál o roli Jindřicha Mošny, kdyby nějaký český scenárista napsal hru nebo film s touto postavou, ale k tomu nedošlo, takže mé herecké sny byly splněny. ■

STANISLAV ZINDULKA (86)

Narodil se v roce 1932 v Jilemnici do ochotnické rodiny. Divadlo poprvé hrál už v pěti letech a pokračoval i během studií na jilemnickém gymnáziu. Po studiích na DAMU (absolvoval 1955) byl členem KOD Hradec Králové, v sezoně 1959/1960 hrál ve Státním divadle v Brně, 1960–1967 byl členem DVÚ v Hradci Králové. V letech 1967–1989 byl hercem Divadla Bratří Mrštíků v Brně, kde do roku 1975 působil také jako pedagog herectví na konzervatoři. V roce 1989 nastoupil do Městských divadel pražských a v roce 1994 se stal členem uměleckého souboru Činoherního klubu. Za roli Zacha ve hře Felixe Mitterera *Moje strašidlo* byl jmenován do širších nominací na Cenu Thálie 2010. K ocenění Stanislava Zindulky patří i Český lev za herecký výkon ve vedlejší roli ve filmu *Babí léto* (2001). V roce 2016 byl za celoživotní činoherní herectví oceněn cenou Thálie. Jeho filmografie čítá přes 40 rolí, zahrál si například ve filmech *Odcházení* (2011), *Anděl Páně* (2005), *Báječná léta pod psa* (1997), *Smrt krásných srnců* (1986) a mnoha dalších.

Tož to kupte!

**TGM A SBÍRKA UMĚNÍ
PRO PRAŽSKÝ HRAD**

12. 9. – 9. 12. 2018

CÍSAŘSKÁ KONÍRNA PRAŽSKÉHO HRADU

Výstava se koná pod záštitou prezidenta republiky pana Miloše Zemana.

Publikace, z níž bylo čerpáno, je uložena
v Národní knihovně České republiky,
foto Karel Plíčka.

Pořadatelé:

Kancelář prezidenta republiky

Správa
Pražského
hradu

Partneři:

Mediální partneři:

2005

100 LET
SPOLUTEXT: VÁCLAV RUBES
FOTO: LUCIE VYSLOUŽILOVÁ

Na počátku nové epochy

Když se ohlížíme zpět, jako první nám v paměti vyvstanou nejemotivnější události a trošku zapadají na první pohled obyčejné chvíle, jejichž pravý význam nám dojde až po několika letech. Přesně takovým je příběh prvního rychlovlaku na našich kolejích, který nepostrádal dramatické okamžiky ani zvraty. Ať chceme, nebo ne, Pendolino změnilo naši železnici a stalo se milníkem, který nemůžeme opomíjet.

Když vznikala scénografie kalendáře Českých drah pro letošní rok, jehož obrazy mapují klíčové okamžiky stoleté historie republiky, nenarazili jsme na zásadnější tvůrčí krizi u na-prostě většiny obrazů. Až na jeden – události

týkající se nedávné minulosti, období po roce 2000. Zavrhlí jsme vstup ČR do Evropské unie, protože ten se obrazově nedal zpracovat tak, aby v něm hrála železnice přirozenou roli. Měli jsme rozpracovanou variantu zabývající se

námětem začlenění do Schengenského prostoru, ale obraz celníků a cizineckých policistů opouštějících svá působiště na nádraží nám připadal málo železniční i emotivní. Až někdo z týmu řekl: „Hele, a co Pendolino?“

Sen o českém supervlaku

Dnes už se skoro zapomnělo, že Pendolino to vůbec nemělo být. Sen o supervlaku se jmenoval Premiér a měla to být chlouba českého železničního průmyslu, technologická špička na kolejích, návrat konstruktérských vavříků do české kotliny. Z veřejné soutěže vyhlášené Českými drahami v roce 1995 vzešlo vítězně konsorcium firem v čele s ČKD Dopravní systémy, které mělo do 4 let dodat 10 souprav schopných zajistit mimo jiné spojení Berlína a Vídně přes Prahu.

Ambiciózní plán ale ztroskotat dřív, než se začaly vlaky vůbec vyrábět. ČKD zkrachovalo s odvoláním na přílišnou finanční náročnost vývoje, šibeníční termíny a nečinnost státu, který se neobtěžoval podat pomocnou ruku.

STŘÍDÁNÍ STRÁŽÍ

Nástup jednotek řady 680 na linku Praha – Ostrava přinesl vedle velké hrdosti a prestiže také jednu smutnou chvíli. Nejprestižnější post v podobě vozby spoje SuperCity Manažer, který zajišťoval nejrychlejší spojení Ostravy s Prahou (ráno tam, odpoledne zpět), musely opustit klasické lokomotivy a vozy. Na poslední pravidelnou jízdu 10. prosince 2005 byla lokomotiva spoje SC 502/503 vyzdobena nápisem, jehož reprodukcii vidíte na snímku. Pro obraz v kalendáři jsme si proto vybrali právě motiv střídání stráží, který se sice takto neodehrál, ale věříme, že by vzbudil podobnou melancholii jako na naší fotografii.

Stát i zadavatel argumentovali tím, že ČKD mělo lépe vyhodnotit své možnosti. Svůj díl pravdy měl asi každý a hlavně je to dnes už jedno, ale jenom pro zajímavost: v roce 1966 uzavřel Boeing kontrakt s PAN AM, že vyvine, vyrobí a dodá 30 letadel za 28 měsíců. Nic zvláštního, kdyby nešlo o Boeing 747, tehdy největší letadlo na světě! Boeing si sáhnul na dno a bez státní pomoci se zadlužil skoro jako malý stát, ale zvládl to, Jumbo Jet vyvinul, zalétal a dodal včas. Víme, Boeing není ČKD...

DNES UŽ SE SKORO ZAPOMNĚLO, ŽE PENDOLINO TO VŮBEC NEMĚLO BÝT. SEN O SUPERVLAKU SE JMENOVAL PREMIÉR.

Buona giornata Pendolino

Vyrobíme je, nebude jich 10, ale jen 7. Tak zněla nabídka italské firmy Fiat Ferroviaria, která byla součástí původního konsorcia. Fiat přišel s návrhem využít platformy již existující jednotky řady ETR 470 a uzpůsobit ji podle požadavků Českých drah. Smlouva byla podepsána, i když bylo jasné, že celý projekt nabere několikaleté zpoždění. Ačkoli počátkem roku 2002 byly v rodišti Pendolin – italském Saviglianu – k vidění jednotky s nápisem Pendolino Cechia v různé fázi zpracovanosti, první dokončený kus dorazil až 18. června 2003. Veřejnosti bylo slavnostně představeno o pár dní později na pražském hlavním nádraží. Zdálo se, že sen o rychlovlaku se stal po osmi letech skutečností. Pro zasvěcené to byl ale začátek několikaleté noční můry.

Nefunguje to!

Nejsou koleje jako koleje, a zatímco čeští výrobci specifika naší infrastruktury znají, pro Italy to byly jenom normy. Už při testování

Pendolina na zkušebním okruhu ve Velimi se ukázalo, že má problémy s elektromagnetickou kompatibilitou, což znamená, že by mohlo ovlivňovat zabezpečovací zařízení a v extrémním případě například způsobit neuzavření přejezdu. Řešení problému vyvolalo mnoho neshod mezi technikou, legislativci i investorem. Nakonec se podařilo instalovat zařízení AŽD, které eliminuje vyzářování rušivých proudů, i když bylo toto řešení považováno za kontroverzní.

Nadšeným cestujícím to ale nevařilo. Pendolino bylo od prosince 2004 nasazeno ve zkušebním provozu na jeden pár rychlíků Praha – Děčín a zájem byl obrovský. Kapacita nestačila, lidé dobrovolně stáli, jen aby se mohli svést. Z dnešního pohledu komfortu neuvěřitelné...

Lepší, než jste čekali

Na podzim 2005 dostalo Pendolino schválení k běžnému provozu, a tak nic nebránilo tomu, aby začalo plnit své poslání a přeneslo českou železnici do evropského standardu. Také to trochu drhlo, protože původní záměr nasadit Pendolina na linku Berlín – Praha – Vídeň ztroskotat na nezájmu Němců. Do Berlína Pendolino nikdy nepustili, takže se hledalo jiné uplatnění. Nakonec padla volba na Ostravu a na svou dobu vydařená kampaň „lepší, než jste čekali“ slavila úspěch. Mezi lidmi se začalo říkat: jedeš vlakem, nebo Pendolinem? Do nastaveného trendu sice zasáhly v lednu 2006 další technické problémy, tentokrát se řídicím systémem, které byly zvětčeny v písni Jaromíra Nohavici Ladovská zima, ve které se zpívá: Pendolino stojí kdesi u Polomi, zamrzly mu všechny CD-ROMy... I ty se ale podařilo odstranit a Pendolino se postupně objevilo i v zahraničí. Od té doby si koně z italské stáje vylepšily svou reputaci takovým způsobem, že patří k nejspolehlivějším vozidlům v parku Českých drah vůbec. Nutno podotknout, že je to díky skvělému týmu opravárenských specialistů. Jejich šéfa poznáte bez problému: nosí vestu s nápisem (jak jinak) Pendolino... ■

Z VAŠEHO ALBA

Ladislav Beran

Vstup do Evropy na hraničním přechodu

„Advent bez hranic“, tak znělo téma oslav, které Jihočeský kraj připravil pro veřejnost na pátek 21. prosince 2007 na hraničním přechodu Strážný na Šumavě. Při příjezdu do České republiky rozdávaly hostesky drobné dárky a informační letáky o Schengenu a připijelo se schengenským „nealko-punčem“. Kdo projížděl přes hraniční přechod Strážný – Philippsreut kolem poledne, byl možná překvapen množstvím policistů v českých i německých uniformách, chystala se totiž velká sláva za přítomnosti krajského hejtmána i premiéra ČR.

Karel Pokorný

Se světlem na cestách

Vstup do Evropské unie spojuji s Betlémským světlem, které bývá letecky přepraveno z Izraele do Vídně a odtud vlakem do Brna. Následně, díky skautům, vlaky na devíti hlavních trasách rozvezou světlo po celé republice. Na významných železničních uzlech světlo přebírají skauti z místních poboček, ke kterým patřím i já. Na Štědrý den pak Betlémským světlem podarují své blízké i přátele.

Pavel Bilík

Turistická olympiáda v Plzni

Rok 2004 znamenal i větší rozmach individuální turistiky, ten se projevil i na 9. turistické olympiádě v roce 2005, která se konala poprvé v bývalém východním bloku, a to v Plzni. Celkem se této akce zúčastnily 3 tisíce zahraničních a přes tisíc našich turistů. Mezinárodní organizace lidového sportu pořádá takovou akci pravidelně každé dva roky a Plzeň byla výborná. Originální razítka do turistických deníčků měla u všech velký úspěch.

Pro nejbližší číslo magazínu vyhlašujeme následující téma:

č. 12/2018: Rok 2018, slavíme!
uzávěrka 7. listopadu

Saňte se spolutvárci této rubriky!

Fotografie korespondující s časovým obdobím doplněné několikřádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména místo, zobrazení aktéři atd.) pošlete elektronicky (naskenované) přes webové rozhraní www.cdprovas.cz (záložka sou-těže/100 let spolu). Každý uveřejněný snímek bude honorován částkou 600 Kč.

ČEK MEJD 2005

TEXT: PAVEL FREJ
FOTO: ČTK

S LEVÝM BRÁNÍCÍM KŘÍDLEM NA VRCHOL

„Moravec... góóó!!! Vítejte, zlatý hattrick!!!“, tak komentoval rozhodující branku ve finále MS v ledním hokeji 2001 Robert Záruba. Tři zlaté medaile po sobě, k tomu olympijské zlato z Nagana. To byla na přelomu milénia událost, která se v moderní éře předtím a zatím ani nikdy potom žádné hokejové velmoci nepovedla. Mohla za to mimořádná generace hráčů a také systém hry s bránícím levým křídlem, vynález českého trenéra Vladimíra Kostky, který naši hráče vypiloval téměř k dokonalosti.

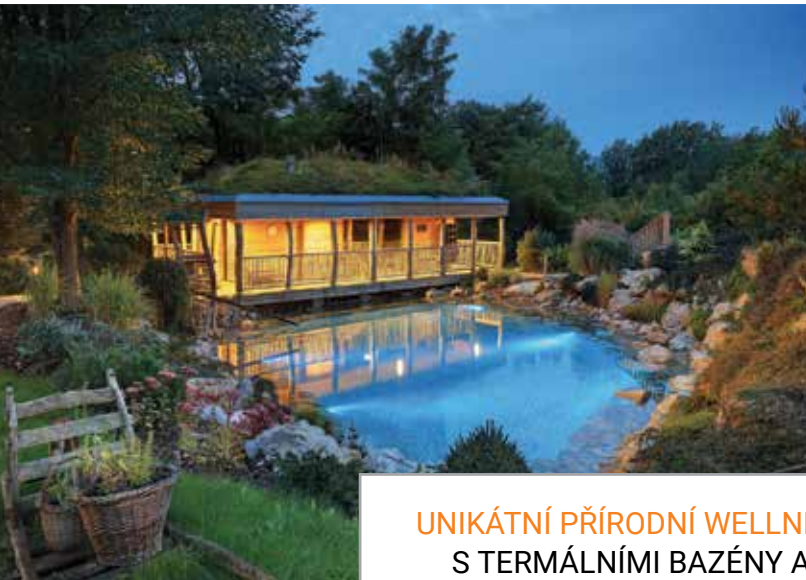
Kostka zasvětil hokeji celý život a proslul také jako uznávaný teoretik a odborník. Na svém kontě měl desítky učebnic a skript, mnoho významných statí a stovky odborných článků. Podílel se

na přípravě instruktážních filmů, sestavil osnovy výuky ledního hokeje na školách a zpracoval také systém školení trenérů.

Revoluční prvek v podobě využití levého křídla pro bránění začal Kostka aplikovat koncem 60. let 20. století jako tajnou a účinnou zbraň. V sedmdesátých letech s ním reprezentace poprvé slavila na mezinárodním poli velké úspěchy. Zjednodušeně šlo o to, že levé útočné křídlo pomáhalo obráncům, kteří se mohli soustředit jen na dvě třetiny hřiště, zatímco centrum se uvolnil prostor v útoku. Mezi základní požadavky na tuto pozici patřila především poziční hra, hbitost a rychlost. Bruslaři jako Jiří Holík nebo Martin Procházka tak „nalítali“ za zápas často největší porci kilometrů ze všech hráčů.

Systém bránícího levého křídla byl úspěšně aplikován i v několika klubech NHL. Postupně se samozřejmě, stejně jako celý hokej, vyvíjel. Nikdo ho ale neměl tak zarytý pod kůží jako my. V době, kdy jsme se překotně snažili o připojení k EU, naše hokejové úspěchy většinu úředníků v Bruselu nechávaly chladnými, zatímco na severu Ameriky i v Rusku na nás pohlíželi s úžasem. Se zlatou českou generací jsme také v květnu 2005 patřičně oslavili 1. výročí vstupu do EU získáním 11. titulu mistrů světa. Byl to vrchol krásných zážitků, kdy se zase jednou dokázal národ semknout a vyrazit bujaře slavit na velká náměstí. Mohli jsme si říct, že jsme zase mistři a konečně taky – Evropani!

Darujte zážitek ve wellness centrech Infinit

UNIKÁTNÍ PŘÍRODNÍ WELLNESS U BRNĚNSKÉ PŘEHRADY
S TERMÁLNÍMI BAZÉNY A JEDENÁCTI DRUHY SAUN
POD ŠÍRÝM NEBEM

DEN V ZÁMECKÉM SKLEPENÍ
S WELLNESS PROCEDURAMI OD SAUNY,
PŘES WHIRLPOOL AŽ PO MASÁŽE

RELAXACE V MĚSTSKÝCH LÁZNÍCH
S BAZÉNY, SAUNOVÝM SVĚTEM,
MASÁŽEMI ČI SPORTEM

CESTOVÁNÍ PO ČR

FOTO: JAN CHALOUPKA

JIŽNÍ ČECHY

Krajina jižních Čech je otevřenou učebnicí o fantazii, umění a nekončícím úsilí našich předků. Jak bychom si asi dnes, po 500 letech, poradili s výstavbou Zlaté stoky nebo rybníku Rožmberk?

FOTO: © VARRINI DREAMSTIME.COM

DO ČESKÝCH BUDĚJOVIC na filmové randes-vous

Drahé tety a já, Pyšná princezna, Tři chlapi na cestách nebo Pojedeme k moři. Co mají tyto filmy společného? Zčásti se natáčely v historickém centru Českých Budějovic. Při toulkách po jihočeské metropoli tak můžete zavítat na místa, která posloužila jako kulisy ve známých bijácích.

TEXT: TOMAŠ REZEK

Od nádraží vede do centra „Budějč“ snadná a rychlá cesta. Pokud zvládnete krátkou procházku, vydejte se po svých Lannovou třídou, která nese jméno místního rodáka Vojtěcha Lanny, českého průmyslníka, loďmistra, stavitele a také jednoho z akcionářů koněspřežné železnice mezi Budějovicemi a Lincem. Na konci třídy si můžete všimnout spěchajících Humanoidů – moderního sousoší od Michala Trpáka, které má symbolizovat hektičnost dnešní doby.

Až vás pustí přes silnici zelená na semaforu, pokračujte dál Kanovnickou ulicí kolem kostela sv. Mikuláše a Černé věže a za pár minut se ocitnete na rozlehlém náměstí Přemysla Otakara II., na rynku, kde se často konají různé slavnosti a trhy včetně těch adventních, které letos začínají 24. listopadu.

Kolem Samsonovy kašny

Na hlavním budějovickém náměstí padla ne jedna filmová klapka. Rynek lemovaný měšťanskými domy s podloubím, kterému vévodí honosná barokní radnice, se mihne ve Třech

chlepech na cestách z roku 1973 a několikrát také v o více než čtyřicet let mladším Mádlově snímku Pojedeme k moři. V komedii Zdeňka Podskalského Drahé tety a já se Andělka v podání Evy Svobodové vypraví za neteří Hermínkou a její kroky vedou kolem Samsonovy kašny, která stojí uprostřed náměstí. Možná „drahá teta“ prošla i přes tzv. bludný kámen, ale naštěstí se tak nestalo po desáté hodině večer. Protože jak praví pověst, kdo tento kámen s křížkem umístěný v dlažbě nedaleko kašny v noci nevědomky překročí, bude zmateně bloudit ulicemi města.

FOTO: TIC, MAGISTRÁT MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

FOTO: TIC, MAGISTRÁT MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

FOTO: © SERGEY FEDOSKIN/DREAMSTIME.COM

Na jedno do Masných krámů

Některé scény z filmu Drahé tety a já se natáčely také v proslulé vinárně Split (v době natáčení se jmenovala Slovanka) v České ulici č. p. 41. Dnes na jejím místě najdete zeleninový bar. V malebných uličkách historického centra objevíte nejednu útulnou kavárnu, restauraci a také pár minipivovarů. Kdo jednou zavítá do jihočeské metropole, měl by určitě navštívit legendární pivnici Masné krámy. Původně na jejím místě masné krámy skutečně bývaly. Z hygienických důvodů nechal Karel IV. v roce 1364 zbourat masné stánky na náměstí a nové místo prodeje vzniklo právě v Krajinské ulici. V 50. letech minulého století byla zchátralá budova masných krámů přestavěna na oblíbenou restauraci, kterou dnes provozuje Budějovický Budvar.

S dětmi za králem Miroslavem

Do Masných krámů můžete děti nalákat na zmrzlinu, sachr se šlehačkou nebo třeba povidlovou zemli s hruškovým sorbetem. Pokud se do „Budějč“ vydáte na rodinný výlet, měli byste se vypravit na tržiště, kterým projížděl král Miroslav a zdravil se se svými poddanými v pohádce Pyšná princezna. Kde ho najdete? Na Piaristickém náměstí. Kromě kláštera s kostelem Obětování Panny Marie – nejstarší dochovanou památkou města – dominuje tomuto rynku renesanční budova Solnice, která je dobře vidět i ve filmové báchorce. S neúnavnými ratoolestmi také navštivte Hopsárium ve Vrbenské ulici. Jde o největší rodinné hřiště v jižních Čechách se spoustou prolézaček, trampolín a skluzavek. Od nádraží vás k němu přiblíží autobus MHD č. 6 (zast. Vrbenská – vlečka). ■

TIP

SVEZTE SE JIŽNÍM EXPRESEM!

Ať už se chystáte na výlet kamkoliv, nejvýhodnější vlakové spojení si snadno vyhledáte na www.cd.cz nebo prostřednictvím bezplatné mobilní aplikace Můj vlak. Z Prahy či Tábora se můžete svést do Českých Budějovic i Jižními expresy. Z pražského hlavního nádraží trvá jízda do jihočeské metropole těmito vlaky něco málo přes dvě hodiny, z Tábora vám cesta po kolejích zabere asi 45 minut. V Jižních expresích je možné cestovat jak ve velkoprostorových, tak i v oddílových vozech, využít zásuvky pro nabití mobilu a tabletu nebo si zakoupit občerstvení z pojízdného minibaru.

Hopsárium jako narozeninový dárek

To je tak, když dostanete pracovní úkol – napiš reportáž z Hopsária. Jenže, koho tam vzít? Téměř 15letého syna v pubertě jsem se už raději neptala. A tak jsme nakonec vyrazily v čistě ženském týmu, doplněném o kamarádku naší dcerky, která v Hopsáriu nikdy nebyla.

TEXT A FOTO: TAĀANA JEŠETOVÁ

Do českobudějovického Hopsária s dětmi nejedu poprvé. V tomto největším zastřešeném zábavním parku v jižních Čechách děti naposledy řádily celý den a ani si nestihly vyzkoušet všechny atrakce. Když si vzpomenu, jak je manžel poctivě prolezl s mrňaty, a na ten výskot dětí (alias řev), ještě teď mě rozbolí hlava. Nejsem si už úplně jistá, kdo byl více zdrchaný, ale myslím že manžel. Stříleli tam tenkrát plastové míčky z miniděl a byl velký problém je od tamtud dostat. Odejít před koncem zavírací doby? Zcela nemožné!

Tentokrát náš průzkumný tým vyrazil z Tábora Jižním expresem do Budějek ve složení dcera Natálka s kamarádkou Anetkou a já. Anetka navíc ten den

slavila narozeniny, takže jsme tak elegantně vyřešily i dárek. Nepamatuji si, že bych v Hopsáriu někdy zažila takovou pohodu jako ve společnosti dvou hravých slečen, které můj doprovod na atrakcích už ani moc nepotřebovaly. Pravda, byl to všední den, tudíž koncentrace dětí v uzavřeném prostoru byla poněkud (dosti) nižší. Mohu i s čistým svědomím prohlásit, že tentokrát už nic nevynechaly. Ani prolézací věž nebo nafukovací loď či dopravní hřiště, i když tram-

políny bezesporu absolutně vedly. Jediné nebezpečí, které na ně cíhalo, bylo v podobě dvou holčičích dvojčat, která jakmile zmerčila starší holky, stále jim byla v patách. Jen bych upozornila, že dopravní hřiště by potřebovalo nějakého policajta, těch dopravních nehod...

Jestli sem nebo do dalších Hopsárií po Česku plánujete vyrazit, vřele doporučuji. A klidně i s odrostlejšími potomky, které už nemusíte tolik hlídat. Zkuste ale vyrazit v týdnů! Čtyři hodiny uplynou, jako když bičem práskne. Dá se tu při kávě a v omezeném počtu návštěvníků i v klidu číst. Holky jsem totiž viděla, jen když se chtěly najíst nebo napít. A věřím, že to mnozí z nás ocení. Nejen totiž nad trochu odpočinku. Těším se, co si šéf vymyslí příště, a holky také! ■

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Na vrchol léčebné Aurory

Třeboň, to samozřejmě není jen rybníkářství a malebné historické centrum města, ale i vyhlášené lázně. S nimi je také spojeno vyhlídkové místo, na které vás pozveme tentokrát.

TEXT A FOTO: MICHAL MÁLEK

Co hůře se na rovinatém Třeboňsku hledá zajímavé místo se širokým rozhledem, o to lépe a pohodlněji se zde toulá cykloturistům. Kraj posetý unikátní soustavou rybníků, které jsou dnes pojmem nejen v tuzemsku, nabízí ideální vyžití v sedle bicyklu, a tak nepřekvapí, že v Třeboni existují hned dvě cyklopůjčovny Českých drah s celoročním provozem. Ačkoliv v jejich nabídce nechybí i stále populárnější elektrokola, může se i trénovaným jedincům stát, že po celém dni stráveném v sedle kola se bude jejich tělo dožadovat zvýšené péče a odpočinku.

Třeboň nejen pro tyto případy nabízí své vyhlášené lázně. Bohatá naleziště rašeliny dala v druhé půli devatenáctého století vzniknout prvním lázním se zaměřením na léčbu pohybového aparátu. A jak je dnes v lázních zvykem, nejezdí sem jen dlouhodobě nemocní, ale kdokoliv, kdo má v oblíbě relaxační wellness pobyty. Na první pohled poněkud netradiční spojení cyklistiky a lázeňství tak může celkem dobře fungovat. Tedy pokud zachováte soudnost a určité lázeňské dekorum a do zdejších parků nevyrazíte korzovat v přílehlavých pestrobarevných cyklistických dresech.

Výška: 441 m n. m.

Výhled: Třeboňská pánev, Novohradské hory, Blanský les

Vrchol: střecha výškové budovy

Nejblíží žst.: Třeboň lázně

Výstup: snadný

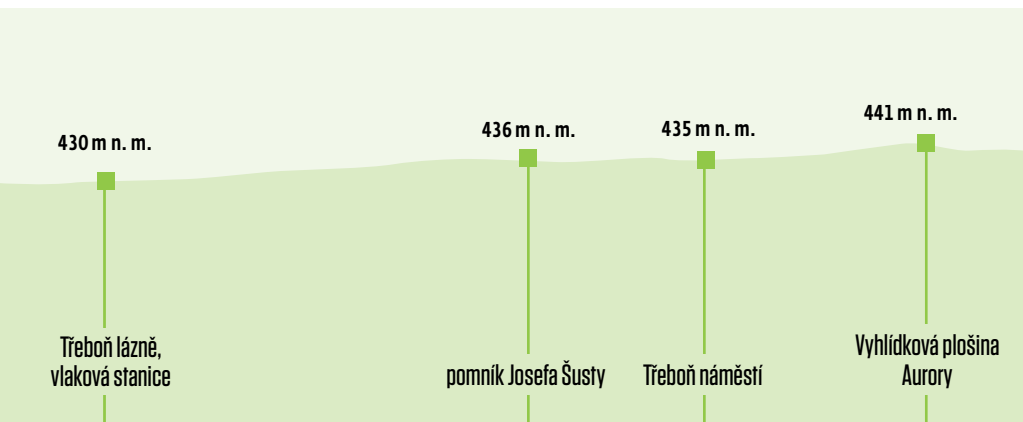
Kostel sv. Alžběty

Kotěrova vodárna

Kostel Panny Marie Královny a sv. Jiljí

VÝŠKOVÝ PROFIL

Nejvýznamnějšími lázeňskými domy jsou Bertiny lázně a Lázně Aurora. Za účelem kochání se krajinou se detailněji podívejme na ty druhé v pořadí. Lázně Aurora byly slavnostně otevřeny v roce 1975, tedy bezmála dvacet let poté, kdy padlo rozhodnutí o jejich výstavbě. Pozemek na severní straně rybníku Svět o rozloze 40 hektarů skýtal ideální místo pro relaxaci lázeňských hostů. Samotná budova pak reprezentovala to lepší z tehdejších architektonických trendů. Neofunkcionalistický komplex budov podle návrhu architektů Boháče, Kavky, Krtila a Čehovské byl velmi

nadčasový. Podlouhlé uspořádání jednotlivých částí bylo zvoleno záměrně za účelem mimoděčné rehabilitace pacientů chůzí mezi ubytováním na jednom konci a procedurami a bazénem na druhém konci objektu.

Lázně se od svého otevření těšily velkému zájmu veřejnosti. To samozřejmě kladlo velké nároky nejen na lázeňský personál, ale i samotnou budovu, která již prošla během svého provozu několika rekonstrukcemi. Během té z roku 2012, kdy byl modernizován pavilon A, přibyl na jeho jižním konci panoramatický výtah.

SPOJENÍ

Z Prahy

Jižním expresem s přestupem ve Veselí nad Lužnicí

Z Plzně

rychlíkem s přestupem ve Veselí nad Lužnicí

Z Brna

rychlíkem s přestupem ve Veselí nad Lužnicí

Ten kromě propojení jednotlivých pater s hotelovými pokoji umožnil i jízdu na střechu budovy, kde vznikla vyhlídka na Třeboň a její blízké okolí. Za dobré viditelnosti je vidět silueta Novohradských hor, pára stoupající z temelínských chladicích věží či vrchol Kleť. I během podzimu, kdy se nad přilehlým rybníkem Svět rozvaluje mlžný opar, jsou vidět věže všech třeboňských kostelů a po opadání listů také novogotická Schwarzenberská hrobka. Na střechu Aurory vede klasické schodiště i již zmíněný výtah, který je veřejnosti k dispozici každý den od 7:00 do 22:00 hodin. ■

Kostel sv. Jiljí

Novohradské hory

rybník Svět

MICHAELA
BUGRISOVÁ
#BACKPACKLADY

Jsem vášnivá cestovatelka, která miluje lidi, autentičnost, tradice a dobré jídlo. Zavedu vás na méně známá či skoro zapomenutá místa a ochutnáte se mnou místní mňamky.

Od knih a nádobí k profesionální gastronomii

V Anglii jsou šéfkuchaři vnímáni jako hvězdy. Vzpomeňme si třeba na Jamieho Olivera nebo Gordona Ramsayho. Pozitivní je, že pokud to s touto profesí myslíte vážně, dostanete šanci i bez zkušeností. Svě o tom ví i Vendula s Lukášem, kteří si po letech života v Londýně otevřeli v Budějicích podnik s moderní britskou kuchyní.

Až dodnes jsem žila v domněnì, že Britové jedí pouze „fish and chips“ a kari, které je zcela vážně považováno kvůli oblíbené indického koření za národní jídlo, nebo že čajíčkují o páte. Sympatický pár z Budějovic mi rozšířil obzory. Ostrované jsou totiž milovníci jídla napříč generacemi a mají velkou zálibu také v mořských plodech. Jak jinak, vždyť je to ostrov! Na krevetách si tam pochutná i babička, zatímco u nás je tato generace více konzervativní. „Koncept naše-

ho podniku jsme museli přizpůsobit místním zvyklostem. Češi chtějí obědová menička,“ vysvětluje Lukáš. Ta jsou však inspirovaná Anglií. „Hrozně pomalu učíme lidi zkoušet novinky. Vysvětlujeme, z čeho jídlo uvaříme, a oni si ho pak nakonec chválí,“ pokračuje. Třeba takový Shepard's pie je tradiční masový koláč zapečený s bramborovou kaší. Britové zbožňují i jehněčí a roast beef, jejichž výpek zahustí, čímž vznikne oblíbená „gravý“ omáčka.

Páteční tradice

O některé recepty se dokonce přetahují s Francouzi, nicméně já se projevím jako typická konzervativní Češka a ochutnám jejich fish and chips. Připravují ho totiž z filetu tresky (jejíž maso je ideálně křehké), kterou smaží obalenou v pивním těstíčku. „Tohle jídlo máme v jídelničce už od začátku, jen jsme ho trochu vylepšili,“ dozvídám se. V Anglii jej tak milují, že si ho tradičně dávají na oslavu každý pátek v den výplaty (vyplácí se

TIPY místních

Párek v rohlíku po jihočesku!

Objednávejte pikador. To je totiž jeho místní slangové pojmenování. Dočetla jsem se navíc, že ho v Budějicích údajně jako vůbec první u nás prodával zdejší řezník v Krajinské ulici. Řeznictví tam stále je, ale po pikadoru ani stopy. Proto jsem se ho vydala ochutnat na doporučení místních do stánku u Policejní stanice na Lannově třídě. Tam je podle nich nejlepší.

TIP na originální rukodělný dárek!

V malém obchůdku Made From The Heart jsem objevila dřevěné motýlky jako stylový doplněk pro muže. Vyrábějí je z masivního dřeva z českých stromů, ale nabízí mezi nimi i jeden unikát. To když si jejich známý dovezl z Afriky mahagon na výrobu nábytku do svého interiéru. Zjistil, že je moc tmavý, a prodal jim ho. Nápad, jakým způsobem ho zpracují, na sebe nenechal dlouho čekat.

Jako jediný u nás vyrábí heligonky.

Mekkou harmonik je Itálie, ale také Budějice, kde na věhlasnou tradici firmy Stibitz navazuje František Mikeš. Učil se od jejich mistrů. Za nasměrování k tomuto řemeslu ale vděčí mamince, díky které se vyučil na opraváře a ladiče harmonik. V tu dobu miloval hrani na kytaru, ale jak sám říká: Na hudební nástroj buďte hrajete, nebo jej vyrábíte, obojí nejde.

v restauraci pětihvězdičkového hotelu. Ta ji nasměrovala do prestižní kuchařské školy Westminster Kingsway College, kterou prošel i Jamie Oliver. Na ročním kurzu ji mimo jiné učili, že respekt si zaslouží i ten, kdo umývá nádobí. Ten můj směřuje i k Lukášovi, který se od nádobí vypracoval až na manažera prestižních restaurací.

Vítejte v Anglii

Za pozornost stojí i jejich útulný interiér. Při vstupu jako byste se mrknutím oka ocitli v Anglii. Možná také proto, že veškerý nábytek odtud skutečně pochází. „V Londýně jsou obrovské bleší trhy s nábytkem za pár korun,“ vzpomíná Vendula. Prodej začíná velmi brzy ráno. Kousek za městem je jeden takový na obřím dostihovém závodišti. „Odtud máme třeba židle. Vždy si něco vyberete, zaplatíte a vyfotíte. Na závěr se nábytek sbírá a odváží. Veškeré úlovky jsme skladovali v našem malém londýnském bytě a po několika várkách ho posílali do Čech,“ prozrazují.

Inu, doporučuji se posadit na čalouněný gauč, na kterém sedával i Nicolas Cage. Vychutnat si čaj o páté s variací sendvičů, čajového pečiva i minizákusků na porcelánu, nebo ochutnat tradiční pusinkový dezert Pavlova se šlehačkou a jahodami! Londýn nebyl nikdy blíž. Už nemusíte letět letadlem, stačí sednout na vlak a jste tu! ■

týdně). Rybu s hranolkami tam servírují do novinového kornoutu. V budějovickém Born in London dostanete navíc domácí majonézu a čerstvé hráškové pyré, které celý pokrm pozvedne. Úprava jídla je velmi jednoduchá, vše je symbolicky servírované na kousku novinového papíru.

Když se začíná od nuly

K úspěchu restaurace Born in London dopomohly také zkušenosti šéfkuchařky Venduly. Bývala kdysi knihovnicí, ale za kanálem La Manche se dokázala prosadit i v kuchyni. Nejprve pomáhala jako dobrovolnice

Jak se dostanu do Born in London? Od nádraží je to pouhé čtyři minuty chůze. Minete Obchodní centrum Mercury a zahnete do Dvořákovy ulice.

Z OKNA VLAKU

Krajinou plnou rybníků AŽ K RAKOUSKÝM HRANICÍM

Asi hodinu trvá jízda vlakem z Veselí nad Lužnicí do Českých Velenic. Trať vede převážně podél řeky Lužnice, která napájí pomocí stok a kanálů řadu rybníků. I z vlaku můžete zahlédnout zrcadlící se vodní plochy, a pokud okolní zeleň dovolí, na dohled je i nejedna zajímavá památka.

TEXT: TOMAŠ REZEK FOTO: MICHAL MÁLEK

Zanedlouho co vlak za sebou nechá nádraží ve Veselí nad Lužnicí a vydá se směrem České Velenice po trati, která má v jízdním řádu číslo 226, projede krátkým tunelem pod silnicí a rázem se ocitnete v Chráněně

krajině oblasti Třeboňsko. Tato malebná krajina vyniká harmonickým propojením přírody a výsledků lidské činnosti – nespočtem vybudovaných rybníků a stok. Vlak překoná po mostě řeku Nežárku a skrz lesy

dojde do Vlкова nad Lužnicí, kde se vám ukáže první větší rybník. Ještě než dorazíte po kolejích na zastávku Frahelž, přejeďte vlak přes Lužnici, oblíbenou vodáckou řeku. Před Třeboňí vede trať mezi rybní-

Kostel Povýšení sv. Kříže

← Veselí n. Lužnicí – Vlkov n. Lužnicí →

Hlavní veselská svatyně stojí na vyvýšeném místě a zdálky připomíná hrad. Kostel Povýšení svatého Kříže nechali postavit pánové z Rožmberka už kolem roku 1230. Postupně byl rozšiřován, upravován a všelijak přestavován. Věž získal kostel v letech 1598 až 1660. Z ní už několik staletí zvoní čtyři zvony, tři z nich jsou dokonce starší než věž sama: Arvita (z r. 1493), Kříž (z r. 1503), Martínek (z r. 1597), největší a nejmladší Maria (z r. 1662). Hlavní raně barokní oltář vznikl v druhé polovině 17. století.

1
km

Kolem Kozího vršku

← Veselí n. Lužnicí – Vlkov n. Lužnicí →

Pro bohatý výskyt vzácného koniklece jarního byla v roce 1924 prohlášena za chráněnou rezervaci skalka Kozí vršek, která se nachází u železniční trati na severním okraji obce Vlkov. Od té doby se výskyt koniklece v této lokalitě podstatně snížil, a před nedávnem sem musely být dokonce znovu vysázeny nové rostlinky vypěstované ze semen. Výskyt koniklece byl na Třeboňsku zaznamenán i u Staňkova a Halámek, v Čechách ještě u Bělé pod Bezdězem a také v Obřím dole v Krkonoších.

4
km

Chovný Vlkovský rybník

← Vlkov n. Lužnicí – Frahelž →

První zastávkou na trati je vyhledávaná rekreační obec Vlkov. Z jedné strany ji obklopuje pět jezer, která vznikla v letech 1952 až 1986 těžbou šterkopísku a v létě lákají ke koupání, na druhé straně se rozprostírají tři rybníky, jež jsou součástí třeboňské rybníční soustavy propojené stokami. U největšího z nich – Vlkovského rybníka – najdete oblíbený hostinec s restaurací, kde hostům připravují mj. jídla z čerstvých ryb a zvěřiny. Nechybí ani venkovní posezení na břehu rybníka.

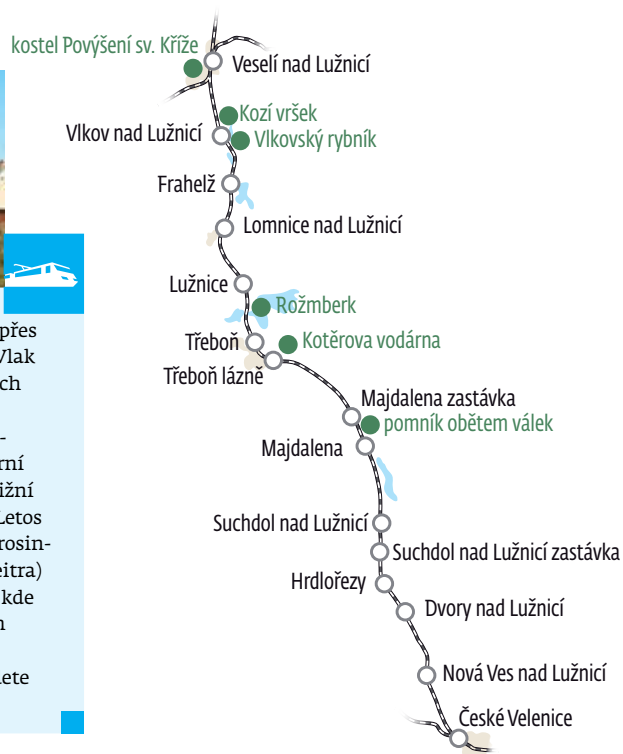
5
km

ky Káňov a Rožmberk, který je největším rybníkem u nás. Většina výletníků vystupuje na zastávce Třeboň lázně, od níž je to do historického centra města pěšky zhruba deset minut. Z vlaku je možné zahlédnout jak celoročně přístupnou vyhlídkovou věž staré radnice, tak i věž třeboňského kostela Panny Marie Královny a sv. Jiljí. Asi po půlhodině jízdy dojde vlak do stanice Majdalena (dříve Chlum-Pilař), odkud v červnu roku 1914 odjížděl následník rakousko-uherského trůnu Ferdinand d'Este do Sarajeva, kde byl na něj a jeho manželku Žofii spáchán atentát. Zalesněnou krajinou pokračuje vlak do Suchdola nad Lužnicí, kde se cestujícím ukáže kostel sv. Mikuláše, první jihočeská dvojloďná svatyně. Celá rovinatá oblast je protkána sítí cyklotras. U zastávky Dvory nad Lužnicí se mohou vyznavači cykloturistiky napojit třeba na historicko-naučnou stezku Paměti Vitorazska. Pak už si to vlak zamíří přes Novou Ves nad Lužnicí do cílové příhraniční stanice České Velenice. ■

TIP

Z Českých Velenic můžete popojet přes hranice do rakouského Gmündu. Vlak jede každé dvě hodiny. Kromě jiných turistických atrakcí láká výletníky do Gmündu také romantická úzkokolejka Waldviertelbahn. Její severní trasa vede do městečka Litschau, jižní do cílové stanice v Groß Gerungs. Letos je možné se svézt vláčkem 1. a 2. prosince na adventní trh do Vitorazu (Weitra) nebo 15. a 16. prosince do Brandu, kde se koná tradiční vánoční trh kolem farního kostela. Bližší informace včetně jízdních řádů a ceníků najdete na www.waldviertelbahn.at.

Rybník Rožmberk

← Lužnice – Třeboň →

Nedaleko Třeboně projíždí vlak kolem Rožmberka, našeho největšího rybníka, jehož vodní plocha se rozkládá na 489 hektarech. Byl postaven Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan, dokončil ho v roce 1590. Současně s rybníkem došlo také k vybudování umělého kanálu Nová řeka, který odvádí část vody z povodí Lužnice do Nežárky, aby nedocházelo k přetížení hráze Rožmberka. Stejně jako ostatní rybníky na Třeboňsku i Rožmberk slouží pro chov ryb. Výlov se koná většinou druhý říjnový víkend.

19
km

Kotěrova vodárenská věž

← Třeboň – Třeboň lázně →

Východní části Třeboně dominuje vodárenská věž. Jde o autorskou repliku věže význačného architekta Jana Kotěry, která stojí v pražské Michli. Třeboňská vodárenská věž byla postavena roku 1909 při budování městského vodovodu. Po druhé světové válce přestala být využívána a dlouho chátrala. Dnes je zrekonstruovaná památkou, která slouží jako rozhledna a galerie, v níž je k vidění stálá expozice buddhistického malířského umění Mongolska, Číny, Tibetu a Japonska.

22
km

Pomník obětem války

← Majdalena zastávka – Majdalena →

Zámek v Chlumu u Třeboně býval letním sídlem následníka rakousko-uherského trůnu Ferdinanda d'Este a jeho choti. Z chlumského zámku se také v červnu roku 1914 vydali na osudnou cestu do Sarajeva. Vlakem odjeli z nedalekého nádraží Chlum-Pilař (dnes Majdalena). V Sarajevu na něj byl spáchán atentát, který se stal záminkou pro rozpoutání první světové války. V Majdaleně můžete z vlaku zahlédnout pomník padlým a zemřelým vojínům v první světové válce a obětem fašismu.

32
km

Jak génius z Netolic proměnil Třeboňsko

Už tři roky je v Třeboni na Masarykově náměstí č. 89 pro veřejnost otevřené Centrum třeboňského rybníkářského dědictví se zajímavou expozicí o tomto řemeslu i významných osobnostech, které k němu patří. Nemůžete ho minout, na fasádě budovy, v níž centrum sídlí, nepřehlédnete nápis Dům Štěpánka Netolického. Tomuto jihočeskému rybníkáři a staviteli totiž kdysi patřil.

Když se řekne třeboňské rybníky, jako první nás většinou napadne jméno Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan. Není divu, stál u zrodu největších a nejslavnějších z nich. Často se ale trochu neprávem zapomíná na Štěpánka Netolického, Krčínova předchůdce a v mnohém i učitele. Netolický byl mužem mnoha profesí. Do služeb pánů z Rožmberka nastoupil nejprve jako myslivec, byl ale velmi nadaným stavitelem opevnění a měšťanských domů, z jeho pera pochází také nedaleký hotel U Bílého koníčka. Nejvíce se však osvědčil jako fišmistr při budování rybníků. Jeho nejproslulejším dílem je bezpochyby 45 km dlouhá Zlatá stoka, původně trochu skromně nazývaná Strúha. Přídomek „zlatá“ si vysloužila později díky hospodářskému významu pro celý region. Letos oslavila 500. výročí od svého dokončení a dodnes plní funkci při napájení a vypouštění třeboňských rybníků. Krčín se s Netolickým nemohl poznat osobně, byly mu necelé 4 roky, když Netolický zemřel, na jeho nadčasové dílo ale později navázal.

Z poddaného rybníkářem

V renesančním domě, který je dnes jedním z nejcennějších objektů v centru Třeboně, se Netolický nenarodil. Pocházel z poddanské rodiny a dům získal až díky sňatku s paní Dorotou Lukšovou, vdovou po rožmberském písaři. Prošel před čtyřmi lety kompletní rekonstrukci a dnes tu už třetím rokem sídlí Centrum třeboňského rybníkářského dědictví, jehož stálá interaktivní expozice, kterou najdeme v zachovalém sklepení, cílí na dospělé i dětské návštěvníky. Seznamuje s životem původního

DOMY SLAVNÝCH

FOTO: MICHAL MÁLEK

ŠTĚPÁNEK NETOLICKÝ

majitele domu, ale také samotným rybníkářským řemeslem a třeboňskou krajinou. Mnoho předmětů ze Štěpánkova života se bohužel nedochovalo, v muzeu (ani v tomto článku) tedy nenarazíte na jeho podobiznu. Každý si však může prohlédnout dopisy, které si vyměňoval s rožmberskými pány, obsahují zprávy o úlovcích i novinky ze staveb rybníků.

Jak pracuje vodohospodář?

Největším pokladem expozice jsou patrně nejstarší ručně malované mapy Třeboňska, zastihující přeměnu bažinaté krajiny v rybníkářské panství v podobě, ve které ho známe dodnes. V další části expozice je pro děti připraven dokument o zdejší kraji, a můžeme si tu také vyzkoušet práci s dobovými měřičskými nástroji, například krokvicí či sáhovkou, které se kdysi využívaly při stavbách rybníků. Na dvorečku se pak nejen děti, ale také dospělí díky funkčnímu modelu Zlaté stoky na chvíli promění ve vodohospodáře a za pomoci malých stavidel se naučí přivádět vodu do jednotlivých rybníků. Všechny tyto interaktivní prvky přibližují zákonitosti, na nichž je založené historické rybníkářské řemeslo i samotný příběh třeboňské rybníční soustavy. ■

**OBLEK Z ITALSKÉHO MATERIÁLU
+ KOŠILE NA MÍRU JAKO DÁREK**

16.500 Kč

REZERVUJTE SI MĚŘENÍ
ING. MARIE KADLECOVÁ
+420 702 201 831

Pasáž Černá Růže
Na Příkopě 12
Praha 1

WWW.OBLEKYPRAHA.CZ

BERNHARDT
Made to Measure

2019 IIHF MISTROVSTVÍ SVĚTA V HOKEJI SLOVENSKO BRATISLAVA – KOŠICE 10. – 26. KVĚTNA 2019

WEB: <http://2019.iihfworlds.com>

FACEBOOK: 2019 IIHF Ice Hockey World Championship Slovakia

INSTAGRAM: @2019iihfworlds @iihfhockey

Official Main Sponsor

Governed by

ONDREJ NEPELA ARENA BRATISLAVA

10.05.2019	20:15	
11.05.2019	20:15	
13.05.2019	16:15	
16.05.2019	20:15	
17.05.2019	20:15	
19.05.2019	16:15	
21.05.2019	12:15	

Speciálním vlakem na MS v ledním hokeji 2019

Pojed'te s námi
ochutnat atmosféru
Mistrovství světa
v ledním hokeji 2019,
které se bude konat
v Bratislavě a Košicích

Vlakem
na hokej

Kdy a kde koupit? Již brzy vše odhalíme! Sledujte

www.cd.cz

[www.cd.cz/fb](https://www.facebook.com/ceskedrahy)

@ceskedrahy

PRŮVODCE

Dálková doprava
Novinky v jízdním řádu 2019

Můžete potkat ve vlaku
Lukáš Průdek

ČD Nostalgie
Mikulášské jízdy

Články v této rubrice mají pouze informativní charakter.
Přeprava ve vlacích ČD se řídí tarifem TR 10 a SPPO.

JÍZDNÍ ŘÁD 2019

Ikony české krajiny ovládnou názvy linek

Jizera, Labe, Svitava, Lužnice, Vltava: to nejsou jen řeky, ale také pojmenování dálkových linek, díky jejichž sjednocení v jízdním řádu na rok 2019 se budou cestující lépe orientovat v trasách jednotlivých vlaků Českých drah. Nepůjde jen o řeky, ale i o další slavná místa, jako jsou třeba české hory, hrady a zámky.

Už koncem loňského roku došlo ke sjednocení názvů expresních vlaků na některých linkách a nová označení, jako například Západní expres, Metropolitan, Jižní expres a Slovácký expres, se velmi osvědčila. Proto i letos, opět se změnou jízdního řádu, bude tento trend pokračovat. Ukázalo se totiž, že pojmenování jednotlivých linek vedle číselného údaje (Ex 1, R 5 apod.)

přispívá k lepší orientaci jak v jízdním řádu, tak přímo ve stanicích při nástupu do vlaku. Tyto linky jezdí v pravidelných intervalech po jedné až dvou hodinách. Cestující při tak hustém provozu, jednotných soupravách a službách přestávají rozlišovat jednotlivé vlaky po jménech. Ta měla smysl v dobách, kdy jezdilo na většině tratí jen několik málo rychlíků nebo expresů za celý den.

Míříte do Ústí nad Labem? Pak vás jistě nebude mást název Střekov svítící z odjezdové tabule. Naopak vás ubezpečí, že nastupujete do správné soupravy.

Změny u rychlíků i spěšných vlaků

V jízdním řádu 2019 bude pojmenováno celkem 609 dálkových vlaků 62 různými názvy, které se shodují s názvy řek či s jinými

PŘEHLED NÁZVŮ DÁLKOVÝCH LINEK

SC (IC) Pendolino		(Fr. Lázně – Cheb) – Praha – Ostrava/Bohumín
SC Pendolino	Košičan	Praha – Košice
Ex 1	Ostravan	Praha – Bohumín (Návsí/Žilina)
Ex 1	Opavan	Praha – Opava
Ex 1	Varsovia	Praha – Ostrava – Warszawa
Ex 1	Fatra	Ostrava – Žilina – Banská Bystrica/Zvolen
Ex 2	Valašský expres	Praha – Vsetín (Žilina)
Ex 3	Vindobona	Praha – Wien – Graz
Ex 3	Metropolitan	Praha – Bratislava – Budapest
Ex 5	Berliner	Praha – Berlin/Hamburg
Ex 6	Západní expres	Praha – Plzeň – München/Cheb
Ex 7	Jižní expres	Praha – České Budějovice/Linz
R 5	Krušnohor	Praha – Ústí nad Labem – K. Vary – Cheb
R 8	Slezan	Brno – Bohumín
R 9	Vysočina	Praha – Havlíčkův Brod (Jihlava) – Brno
R 10	Hradečan	Praha – Hradec Králové – Trutnov
R 11	Rožmberk	Brno – České Budějovice (Plzeň)
R 11	Bezdrev	České Budějovice – Plzeň
R 12	Bouzov	Brno – Olomouc – Šumperk
R 13	Moravan	Brno – Břeclav – Přerov – Olomouc
R 14	Ještěd	Pardubice – Liberec
R 15	Ploučnice	Liberec – Ústí nad Labem
R 16	Berounka	Praha – Plzeň – Klatovy (Železná Ruda)
R 17	Vltava	Praha – České Budějovice
R 17	Lužnice	Praha – Tábor – Veselí nad Lužnicí
R 18	Slovácký expres	Praha – Olomouc – Luhačovice (Veselí n. M.)
R 19	Svitava	Praha – Česká Třebová – Brno
R 20	Labe	Praha – Děčín
R 21	Jizera	Praha – Turnov (Tanvald/Harrachov)
R 22	Bezděz	Kolín – Rumburk (Šluknov)
R 23	Střekov	Ústí nad Labem – Kolín
R 24	Lány	Praha – Rakovník
R 26	Otava	Praha – Písek – České Budějovice
R 27	Praděd	Olomouc – Krnov – Ostrava
R 27	Cvilín	Krnov – Ostrava

významnými místy dané trasy (například Krušnohor, Bezděz, Vysočina apod.). Další názvy ponese některé regionální vlaky, hlavně ty spěšné. Společné pojmenování se nedotkne takových spojů, u kterých je třeba zachovat jistou tradici, nebo jde například o odlišný typ soupravy či jinou výchozí nebo cílovou stanici než většina vlaků linky, se kterou je jejich provoz spojen. Nadále zůstávají některé z komerčních či historických názvů vlaků, jako je Metropolitan Slovenská strela, Hungaria, Porta Bohemica, Budvar nebo Zlínský expres.

Na této dvoustraně vám přinášíme konkrétní přehled názvů dálkových linek. ■

VÍCE INFORMACÍ O ZMĚNÁCH U REGIONÁLNÍCH SPOJŮ NA WWW.CD.CZ

DÁLKOVÁ DOPRAVA

Na koleje vyrazí posily i komfortnější vozy

Změny v železniční dopravě, které platí od neděle 9. prosince 2018, se netýkají jen sjednocení názvů vlaků dálkové dopravy. Níže vám představíme stručný přehled novinek, které nový jízdní řád přináší. Na změny v regionech se zaměříme v následujícím čísle.

V příštím roce České dráhy zareagují především na rostoucí počet cestujících na exponovaných linkách posilou vybraných spojů a zaměří se také na větší pohodlí pro cestující. Novinkou jízdního řádu v dálkové dopravě je zrychlení cesty z Prahy do Plzně, nové páteční posilové SC Pendolino Košičan z Prahy do oblasti Tater a Košic a přímé noční spojení jižní Moravy a Ostravy s Berlínem.

Posily na Slovensko i do Polska

K drobným změnám dojde také v dopravě mezi Českem a Slovenskem. Posilový vlak EC Roháče nahradí vlak SC Pendolino Košičan s pozdějším odjezdem z Prahy do Košic a v sobotu ráno zpět. Noční vlaky Slovakia a Bohemia budou jezdit ze Slovenska do Prahy v podobném rozsahu jako letos, dojde však

k posunu jejich příjezdu o 50, resp. 80 minut dříve. Česko s Polskem propojí navíc třetí denní přímé spojení Prahy s Varšavou a zcela nové přímé spojení jižní Moravy s Krakovem.

Rychleji do západních Čech i Mnichova

Dokončení Ejpovických tunelů umožní zrychlení nejen cesty do Plzně, ale i dalších západočeských měst, a dále do Mnichova o zhruba čtvrt hodiny. Západní expresy budou z pražského hlavního nádraží odjíždět každou hodinu o 12 minut později než letos (do Prahy přijedou vždy o 11 minut dříve).

Časová úspora se týká i rychlíků, cesta z centra Prahy do Plzně se zkrátí o 17 minut (resp.

19 minut v opačném směru). Na rychlíky z Prahy do Klatov a Železné Rudy, které zrychlí o 13 minut, budou také nasazeny komfortnější vozy.

FOTO: ÖBB, HARALD EISENBERGER

V noci z Břeclavi a Ostravy až do Berlína

Větší změny v mezinárodní dopravě však čekají noční spoje v souvislosti se zavedením přímého vlaku nightjet ÖBB z Vídně přes Břeclav a Bohumín do Berlína. Na nightjet budou navazovat další mezistátní noční vlaky jako například Metropól do Maďarska nebo Chopin do Polska.

Každé dvě hodiny do Ostravy a častěji do Opavy

Díky dokončené opravě jednotek Pendolino je na trati Praha – Ostrava nově obnoven dvouhodinový interval. Na rostoucí počet cestujících v této trase také národní dopravce reaguje rozšířením nabídky spojů v exponovaných dnech. Posíleny budou i klasické spoje mezi Prahou a střední a severní Moravou. Místo pátečního posilového vlaku EC Roháče pojedou v pracovní dny ve výhodnější časové poloze nový vlak IC Opavan.

Vyšší komfort v dalších rychlících

Starší soupravy rychlíků, původem ještě z NDR, budou zčásti nahrazeny modernizovanými a často také klimatizovanými vozy. Část těchto souprav prošla revitalizací, koženku nahradily textilní potahy a renovací prošly i toalety a další vybavení vozů. Moderní klimatizované oddílové a velkoprostorové vozy s el. zásuvkami, dětským kinem a místy pro přepravu osob na vozíku budou nasazeny na lince R 20 (Praha – Děčín) a v rychlících z Prahy do Luhačovic přibude více komfortních klimatizovaných vozů. Dětské kino bude k dispozici také ve vlacích linky R5. Ostatní dálkové spoje zůstávají v provozu bez větších změn. ■

VÍCE O JÍZDNÍM ŘÁDU 2019 NAJDETE
NA WWW.CD.CZ I V APLIKACI MŮJ VLAK

ČD NOSTALGIE

Po čertech dobrá zábava na kolejích

První i druhý víkend v prosinci se po celém Česku pořádají nostalgické jízdy vlaků s mikulášskou partou na palubě. Rodiny s dětmi už tradičně zavezou nejen za bohatou nadílkou, ale také na hrady a zámky, vánoční jarmarky, prohlídky modelové železnice i na slavnostní ohňostroj. Jízdenky si můžete zakoupit v předprodeji v průběhu listopadu i na pokladnách výchozích stanic.

1. prosince 2018

Na Valašský jarmek s lokomotivou Matěj

Parní lokomotiva 433.002 Matěj pojede z Valašského Meziříčí do Valašských Klobouk, kde se koná Valašský jarmek. Místní stánky s řemeslnými výrobky, ukázky řemesel, ochutnávka valašských specialit a cimbálová muzika se staly velmi oblíbenou tradicí. Z Valašských Klobouk Matěj vyjede s mikulášskou družinkou také do Vsetína a zpět do Valašského Meziříčí.

Plnou parou z Letohradu do Dolní Lipky

Mikulášské jízdy mají v Pardubickém kraji velmi dlouhou tradici. Na trati z Letohradu do Dolní Lipky pojede Mikulášský vlak letos už potřetí. S Mikulášem, čerty a andělem se svezete v soupravě tažené parní lokomotivou 423.009 Velký Bejček. Ve vlaku je řazen bufetový vůz, kde se můžete nejen občerstvit, ale i zakoupit suvenýry a předměty s železniční tematikou.

Nadílka na Bechyňce

Vlak s čertovskou družinou pojede ze stanice Tábor přes Malšice až

do Bechyně a zpět. Drobné dárky dětem nadělí při cestě do Bechyně a po příjezdu na nádraží bude pro všechny zájemce připraveno v nádražní remíze modelové kolejiště, železniční betlém a pro ty zlobivější možná i peklo.

Skaličákem do Oslavan

Z brněnského hlavního nádraží se můžete svézt parním vlakem do Oslavan, kde budou na zámku pro děti připraveny čertovské úkoly. Lákadly jsou i tradiční jarmark nebo výstava betlémů. Soupravu vlaku taženého parní lokomotivou 433.001 Skaličák tvoří historické vozy ze 40. a 50. let. Během cesty děti obdrží obrázek s čertovským domečkem, do něhož budou sbírat razítka za plnění čertovských úkolů. Ty pak s Mikulášem vymění za dárečky při zpáteční cestě.

S Mikulášem do Kryštofova Údolí

V čele vlaku s historickými vozy z Liberce do Křížan pojede parní lokomotiva 310.0 Kafemlejnek. Kromě čertovského programu ve vlaku stojí za to i návštěva Kryštofova Údolí s malou procházkou ze zastávky do vsi a prohlídkou prvního vesnického Chaloupkova orloje nebo venkovního Jírova betlému.

2. prosince 2018

Po Olomoucku s Rosničkou

V Olomouckém kraji se vaše ratolesti mohou těšit na čertovskou jízdu historickým vlakem s parní lokomotivou Rosničkou. Ten do dalších měst střední Moravy vyrazí první prosincovou neděli z olomouckého hlavního nádraží.

Mikulášský ohňostroj zazáří v Praze

Na pražském Smíchově budou pořádány 1. i 2. prosince 2018 jízdy dvou mikulášských vlaků. Cyklohřáček, který se k této příležitosti již tradičně mění v Čertohřáček, i parní vlak zamíří do okolí Prahy i na hrad Karlštejn. Po 5. hodině odpoledne se potkají na nádraží v Praze-Krči a k této příležitosti bude odpálen ohňostroj.

8. prosince 2018

Na vánoční trhy na Křivoklátě

Jako každý rok vyrazí Mikulášský vlak v čele s lokomotivou řady 754 Brejlovec z plzeňského hlavního nádraží do stanice Křivoklát. Odtud se dá dojet pěšky až k hradu, kde se konají tradiční vánoční trhy. Anděl s čerty se o zábavu postarají při zpáteční cestě.

Velký Bejček vyrazí i do Litomyšle

Parní lokomotiva 423.009 vyjede i druhou prosincovou sobotu, tentokrát z Chocně do Litomyšle a zpět. I při této cestě čeká na děti mikulášská parta se spoustou dárečků.

Čertovská jízda na Jedlově

Z Děčína až do Rumburku (a zpět přes Českou Lípu) pojede parní lokomotiva 475.179 Šlechtična. Zastaví i ve stanici Jedlová, odkud můžete vyrazit na nedalekou rozhlednu nebo zříceninu hradu Tolštejn.

**PŘEHLED MIKULÁŠSKÝCH JÍZD VČETNĚ JÍZDNÍCH
ŘÁDŮ NAJDETE NA WWW.CD.CZ/ZAZITKY**

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

Nádražáci nám zachránili nejedno představení

Jméno Průdek je pro divadelní svět velmi známé. A to hned na třech „scénách“ – v baletu, opeře i v managementu. Zdaleka největší roli si ale rodina Průdkových zatím zahrála v Jihočeském divadle. V jeho čele totiž už čtyři roky stojí Lukáš Průdek, který ho zná díky angažmá obou rodičů už od dětství. Jak vidí budoucnost místního divadla a jaký vztah má k české železnici?

TEXT A FOTO: JOHANA KVÍTKOVÁ

Na Facebooku jste sdíleli fotku z Národního dne železnice v Českých Budějovicích, jak se vám oslavy líbily?

Moc hezké bylo prohlédnout si Prezidentský vlak se salonním vozem Františka Ferdinanda d'Este a Masarykův vůz. Ale byl jsem hlavně rád, že oslavy probíhaly v Budějovicích, část navíc v areálu ČD Cargo, které je s Jihočeským divadlem tak trochu spojené. Provozujeme totiž otáčivé hlediště v Krumlově, které funguje na podobném principu jako točna v depu. Letos se nám stalo, že se nám hlediště rozbilo těsně před prodlouženým víkendem, kdy jsme měli na každý den naplánovaná dvě představení. Už v sedm ráno jsme stáli před depem s prosbou, jestli by se na hlediště nepodívali. Zareagovali okamžitě, o dvě hodiny později byla jejich mobilní dílna na místě, ve dvě odpoledne to měli hotové a v 16:00 už jsme hráli dětské představení Ztracený svět.

Jak vás napadlo se obrátit zrovna na ČD Cargo?

V historii už se to jednou stalo a náš točmistr a správce v jedné osobě věděl, že by nám mohli pomoci. Jejich vedení mě tehdy upozornilo, že pokud se na železnici cokoliv stane, budou muset mobilní dílnu odvolat. Ten den jsem měl dovolenou a jeli jsme s dětmi na kola vlakem do Třeboně. Celou cestu jsem si představoval, jak bych asi zareagoval, kdybychom se náhodou s někým srazili třeba

na přejezdu. Že bych asi vyběhl a říkal bych: „Ne, to je přece jen škrábnutí!“ Protože by to znamenalo odvolání dílny a pak bychom v Krumlově nehráli. Na dni železnice jsem si depo prošel a potkal jsem se tam i s chlápky, kteří nám pomohli, což bylo fajn.

Vypadá to, že jezdíte vlakem často, je to tak?

Ano, synové vlaky milují. Než jsme se přestěhovali do Budějovic, bydleli jsme v Praze v Dolních Počernicích a příměstskou dopravu jsme využívali pravidelně, možná si naši kluci k železnici vytvořili vřelý vztah už tehdy. Žádná správná dovolená se bez vlaků nesmí obejít. Když je vozím autem na kroužky, musíme jet vždycky oklikou přes přejezd. Jednou jsme jeli i do Košic autovlakem a to je asi nejvíc, co jsem jim mohl dát, ráno se probudili s výhledem na Tatry a byli z toho perplex.

O budoucnosti krumlovského otáčivého hlediště se v poslední době hodně mluví, vaše divadlo má smlouvu na jeho provoz ještě na dva roky. Co přijde pak?

Otáčko je nejnavštěvovanější open air scénou v České republice, ročně prodáme 56 tisíc vstupenek. To je víc než na festivalu Colours of Ostrava. Samozřejmě tedy věřím, že vše dopadne dobře a budeme ho provozovat i dál. Majitelem točny jsou České Budějovice a pozemky v okolí má ve správě

Národní památkový ústav. Do diskuze vstupuje hodně subjektů. Jeho podoba i umístění v následujících letech jsou tedy ještě hudbou budoucnosti, podobně jako stěhování divadla z historické budovy do nových prostor.

Jaká řešení prosazujete vy?

Jihočeské divadlo má čtyři soubory (ope-ru, činohru, balet a divadlo pro děti) a pět scén. Krumlovské otáčko je pro nás velmi významné. Přikláním se k řešení, které by mu podle mě zajistilo stabilní budoucnost. Barokní zahrada by se hlediště přesunulo, což je varianta v souladu s názorem památkářů i UNESCO. Mohli bychom používat modernější technologie, zvětšit kapacitu hlediště a vytvořit důstojné zázemí pro diváky a divadelníky, které by odpovídalo dnešním potřebám. To je ve stávající podobě nemyslitelné. Budoucí existence všech čtyř souborů by tak díky tomu byla jistější. A pak je tu otázka co s historickou budovou divadla. Ta měla dříve

LUKÁŠ PRŮDEK (36)

Lukášova matka Věra Průdková bývala baletkou, otec Josef Průdek je divadelní režisér a významná osobnost opery nejen Jihočeského, ale také Národního divadla. Lukáš vystudoval produkci na DAMU, mnoho let působil v Dejvickém divadle jako tajemník uměleckého provozu, později jako vedoucí marketingu a produkce i jako zástupce ředitelky. Absolvoval tříletou stáž v oboru artsmanagement v Kennedyho centru ve Washingtonu DC. Do čela Jihočeského divadla byl jmenován v roce 2014. Je ženatý a právě oslavil narození 3. dítěte. Ve volném čase rád cestuje, s přáteli se například kdysi rozhodl, že postupně po hranici obejdou celou Českou republiku. Dnes jsou prý zhruba v polovině jejího obvodu.

v hledišti přes 400 míst, dnes jen 250, což je málo. Orchestřiště má také malou kapacitu. Pro větší opery a balety si musíme pronajímat prostory Kulturního domu Metropol, nejsme tam vlastními pány a nemůžeme plánovat příliš dopředu. Malé divadlo (divadlo pro děti a mladého diváka) je také umístěné v budově, která neodpovídá nárokům na metropolitní dětskou scénu. Jednou z variant řešení je rekonstrukce historické budovy JD, která by sloužila jako činoherní scéna, a ostatní soubory přestěhovat do budovy nové. Uvidíme, zda se nakonec podaří všechny zúčastněné strany přesvědčit.

Budou ve vašem repertoáru na příští rok nějaké novinky?

Například na otáčku, kde se střídají všechny naše soubory, zahájíme příští sezonu muzikálem Divotvorný hrnec. Ten vrátíme na scénu po 5 letech, proto často říkám, že jde o půlpremiéru. Pak bude následovat opera Turandot a balet Šípková Růženka. Také

budou pokračovat inscenace, které běží i letos, kromě Příhod lišky Bystroušky a Psa Baskervillského, ty chceme nechat na čas „odpočinout“. Také se se všemi soubory chceme představit pražskému publiku, tato přehlídka se bude jmenovat „Jižní spojka“. Prostory nám propůjčí Dejvické divadlo, ABC, vila Štvanice a divadlo NoD, kde chystáme Game – něco na způsob larpu. Nejde o divadlo, spíše o hru, v níž neexistuje obecnost, protože každý z publika je hráčem, to bude opravdu zážitek.

Jak hodnotíte Jihočeské divadlo za čtyři roky, co jste ředitelem?

To by vám mohli říct spíše diváci. Ale svou práci mám strašně rád, v divadle jsem vyrostl, dá se říct, že ho mám prošmejděné do posledního koutu. Jihočeské divadlo má díky čtyřem souborům i krumlovskému otáčku neuvěřitelný potenciál, který mnoho ostatních divadel nemá. Přístup členů divadla je velmi vřelý a myslím, že je tu dobrá atmosféra.

A vy jste nikdy neměl ambice stát na prknech, která znamenají svět?

Jednou jsem jako dítě v Národním divadle hrál v Prodané nevěstě medvěda (smích). Ale řeknu to asi takto: chtěl bych divadlu dělat službu, nikoliv medvědí službu! Jednoduše pro to nemám vlohy a navíc si myslím, že je výhodou, když ředitel není umělecky činný člen divadla. Mnoho věcí to usnadňuje. ■

Za vánoční atmosférou po Česku i Evropě

Poslední týdný roku patří vždy k těm nejhezčím. Vůni svařáku, punče a trdelníku si často pamatujeme celý další rok. Za krásou vánočních trhů v Praze, Brně, Linci i dalších zahraničních metropolích můžete cestovat vlakem s Včasnou jízdou Evropa.

BRNO

FOTO: TĚ BRNO MICHAL ROSNÍČKA

Na Turbomošt do Brna

Víte, že Brno bylo prvním městem u nás, na jehož náměstí se objevil vánoční strom? Letošní advent tu odstartuje v pátek 23. listopadu slavnostním rozsvícením vánočního stromu na náměstí Svobody. Ten se pravidelně vozí z bíloveckého polesí a letos ho přiveze koňské spřežení tak, jak tomu bylo před 94 lety. Chcete-li být u toho, pak si v kalendáři zakroužkujte termín 17. listopadu. Brněnské Vánoce 2018 návštěvníky přivítají nejen na náměstí Svobody, ale také tradičně na Dominikánském náměstí. Adventní trhy ožije i Moravské náměstí či Zelný trh. Oko potěší i dřevěný betlém v životní velikosti před slavnostně nasvícenou budovou Nové radnice, chuťové pohárky pohladí lokální i světová kuchyně. Tak jak se do Vídně jezdí na punč, do Brna se jezdí na Turbomošt – jablečný mošt doplněný pravou jablkovicí a speciální směsí koření v bílé kopuli Zimního baru. Pro ty, kteří budou chtít město lépe poznat nebo si jej užít během svátků jinak, jsou také připravené speciální adventní procházky i projížďky městem. Přijďte si užít vánoční čas do města, které dalo českým náměstím tradici vánočních stromů. Vánoční trhy jsou tu otevřené až do 28. 12. 2018.

VČASNÁ JÍZDENKA EVROPA

Pro cesty nejen do Lince, Bratislavy a Budapešti nabízejí České dráhy cenově výhodné Včasné jízdenky Evropa. Můžete si je zakoupit v **e-shopu na www.cd.cz**. Jízdenky se vyplatí zakoupit s předstihem. Pozor, jejich počet je omezený.

odkud	kam	cena (v Kč)*
Praha	Bratislava	od 128 Kč
Praha	Linz	od 128 Kč
Brno	Bratislava	od 89 Kč
Brno	Budapešť	od 264 Kč
Ostrava	Bratislava	od 115 Kč
Ostrava	Budapešť	od 290 Kč
Č. Budějovice	Linz	od 115 Kč

*Výše uvedené ceny platí pro děti, studenty a seniory a pouze pro jednu cestu.

Pozn.: V neděli 9. prosince 2018 vstoupí v platnost nový jízdní řád a dojde tedy i ke změnám v jízdním řádu dálkové dopravy.

Praha ve znamení českých tradic

Pražská náměstí lákají již každoročně na největší vánoční jarmarky v Česku. Tématem celého adventního programu i výzdoby stromů a náměstí bude návrat ke kořenům českých lidových tradic. Barvami pražských Vánoc 2018 budou zelená, bílá, zlatá a červená. Trhy se rozmístěním prodejních domků na Staroměstském náměstí také letos vrací k původnímu tvaru hvězdy. Pražané i všichni návštěvníci metropole se mohou těšit na adventní vesničku s typickými domky s červenými střechami, v nichž lze zakoupit vánoční dekorace, drobné dárky i občerstvení. Se svařeným vínem v nových keramických hrnečcích s motivy města a českých osobností se může každý zastavit před pódium, kde vystoupí především dětské soubory s koledami. Sváteční zpěvy doprovodí program v oblíbené Staroměstské dětské dílničce. Chybět nebude tradiční Mikulášská, rozlévání rybí polévky na Štědrý den ani zábavná oslava silvestra. Vánoční trhy 2018 začnou na Staroměstském i Václavském náměstí 1. prosince a potrvají až do 6. ledna 2019.

BRATISLAVA

Bratislavské produkty lákají i Vídeň

Komorní předvánoční atmosféra slovenské metropole každý rok přivítá velké množství cizinců, a to dokonce i z měst s velkou adventní tradicí, jako je například Vídeň. Ptáte se proč? Bratislavské trhy jsou slavné díky své autentičnosti a důrazu na lokální produkty. Dnes jsou nejvyhledávanější akcí pod širým nebem, která se v tomto městě na Dunaji koná. I když je v předvánočním období v Bratislavě mnoho jiných kulturních událostí, hlavní místem, kde se lidé potkávají, baví se a nakupují, jsou vánoční trhy na Hlavním náměstí, a také na vedlejším Františkánském náměstí či nádvoří Staré Radnice. V červenobílých stáncích může každý nakoupit nespočet lokálních výrobků i dobrot. Řemeslníci si tu zakládají na práci s přírodními materiály, jako je dřevo, sklo, kůže, proutě nebo včelí vosk. Koupí některých výrobků navíc přispějete na charitu. Na trzích můžete ochutnat tradiční slovenský „mastný chléb s cibulí“, škvarkové pagáče a husí či zelné lokše. Zima v Bratislavě přináší i další radosti, jako jsou kluziště na Hviezdoslavově i Primaciálním náměstí. Adventní trhy jsou letos v Bratislavě otevřené od 23. listopadu do 22. prosince.

Z trhů rovnou do lázní

Budapeštské vánočních trhy v srdci města na Vörösmartyho náměstí se pravidelně umísťují v první desítku nejoblíbenějších v Evropě. Letos náměstí ožije vánočními světly jarmarku už 9. listopadu. Trhy tu končí na Nový rok 2019. Pochutnáte si třeba na typickém lángosi nebo tradičním maďarském pečivu kürtös kalács i flódni – vrstveném dortu, v němž najdete ořechy, švestky a mák. Vánoční trhy v Budapešti mají bohatý doprovodný program v podobě různých koncertů, loutkového divadla, lidových tanců či bruslařské show na jednom z největších městských kluzišť v Evropě. Dokonce se můžete zapojit i do výuky tradičních řemesel, jako je výroba svíček, pečení domácích perníčků či košíkářství, nebo si zazpívat adventní písně ve zdejších kostelech. Vánoční atmosféru si dosyta užijete také od 23. listopadu na náměstí u baziliky svatého Štěpána, největšího kostela ve městě. Pokud vás nezahřeje ani zdejší punč, návštěvu města můžete spojit s relaxem v místních lázních, procházkou podél osvětleného Dunaje nebo plavbou po řece.

Svezte se v Linci křišťálovou lodí

Hornorakouský moderní Linec, další z evropských měst na řece Dunaj, mile překvapí v jakémkoli ročním období. Díky pohádkové výzdobě mostů i budov na jeho břehu však určitě stojí za to ho navštívit právě o Vánocích. Prohlédnout si je můžete z paluby křišťálové lodi Kristallschiff. Jedinečná atmosféra, která se prolíná celým městem, každého zavede i na proslulý Christkindlmarkt na hlavním náměstí Hauptplatz s lineckým vánočním stromem a 50 stánky řemeslných výrobků a kulinářských dobrot. Na pódiu se hraje a zpívají koledy i rakouské lidové písně. V Linci je všude blízko, po hlavní nákupní třídě Landstraße se sem dostanete pěšky za chvíli. Kdo nechce jít po hlavní třídě, ocení klidnější vedlejší uličky plné butiků a kaváren. V parku Volksgarten je druhý největší vánoční trh, ráj pro děti. Místní stánky a atrakce jsou totiž věnovány pohádkovému vánočnímu světu. Letos se ve Volksgarten koná nově výstava ledových soch Ice Magic, která trvá až do 6. ledna 2019. Další trhy a kulturní akce se odehrávají po celém městě, stačí nakouknout a přidat se. Advent začíná v Linci v sobotu 17. listopadu 2018 rozsvícením vánočního stromu na Hauptplatz. Trhy jsou otevřené denně až do 24. prosince. V infocentru na Hauptplatz jsou k dispozici mapy a tištěné průvodce městem v češtině.

ŠACHOVÝ VLAK 2018

Skleněnou lokomotivu získává...

Austrálie!

Zcela zaplněný vládní salonek pražského hlavního nádraží, směsice řečí a kultur, kupy zavazadel, typický cvrkot před odjezdem dálkového spoje a družná atmosféra. Tak by se dal charakterizovat začátek cesty Šachového vlaku, který se letos vydal do Polska.

Projekt Šachový vlak nemá ve světě obdoby. Turnaj, na kterém se hraje o finanční hotovost a skleněnou sošku lokomotivy, si už vybudoval obrovské renomé. Spojení cestovatelského zážitku s hrou navíc zvyšuje popularitu šachů i oblibu služeb ČD. Proto není divu, že u šachovnic usedla více než stovka účastníků ze všech koutů zeměkoule. Kromě toho

letošní ročník trhnul rekord v počtu zemí, ze kterých hráči přicestovali. Proto jsme mohli ve vlaku v barvách národního dopravce potkat Australany, Američany, Kanaďany, Mexičany a zástupce většiny evropských zemí. Dějství se odehrálo na trase do Ostravy a dále do Varšavy, Krakova a zpět přes Hradec Králové.

Vlakem plným figurek

Ve speciálu vládne těsně po startu absolutní ticho. Proti sobě sedí profesionální i amatérští hráči a hraje se turnaj v rapid šachu, švýcarským systémem na jedenáct kol. To znamená, že rozhodující kola budou poslední a vítězem se stává ten, kdo nasbírá nejvíce bodů. Soupeři se vždy losují z hráčů, kteří získali v předchozím kole stejný počet bodů.

Primárně sice jde o soutěž jednotlivců, hráči si však mohou utvořit družstva. Letos poprvé mohli navíc řešit šachové úlohy, kdy tvůrci vymyslí pozici a přidají úkol, například mat druhým tahem.

První destinací vlaku plného šachových figurek se stala Ostrava. Účastníci už si ze seznamu odškrtli první dvě kola a mohou se pustit do ruchu velkoměsta. Někdo odpočívá na hotelu, ovšem většina zamíří na místní Oktoberfest. Potkáváme zahraniční hráče, kteří několik hodin napětí ze hry rychle splachují ochutnávkou českých piv.

Nedochvilný účastník

Po zběžné kontrole, zda jsou všichni zpět u svých pozic, zamíří vlak druhý den ráno do Varšavy. A přichází první zádrhel. Jeden z hráčů, Američan,

chybí. Musí do pohraničních Petrovic u Karviné odcestovat taxíkem. Ještě štěstí, že se tu střídají lokomotivy a musíme stát... Varšava nás vítá zapadajícím sluncem, správná chvíle na večerní procházku. Podobný scénář jako v předchozích dnech se opakuje i po cestě z metropole do Krakova. Těšíme se, že se pokocháme městskou atmosférou Hlavního rynku a Wawel s královským hradem.

Další dny stoupá napětí, první dvacítka nejlepších se totiž začíná formovat. I Američan už nastoupí vždy včas a cesta z Hradce přes Ústí nad Labem do Prahy uteče jako voda. Je rozhodnuto. Stačí jen pogratulovat vítězům. Ohlasy z cesty ale mluví jasně, ať už s výhrou, nebo bez výhry, výlet se povedl na výbornou. ■

NA KOLEJÍCH UŽ PO OSMÉ

Šachový vlak vyjel poprvé v roce 2011, projel už Vídní, Budapešti, Bratislavou, Innsbruckem i dalšími městy. Akci ve spolupráci s ČD pořádá Pražská šachová společnost. Letos se stal nejlepším šachistou Guy West (AUS), druhé místo získal Alexander King (USA) a třetí Roman Khaetsky (UA). Nejúspěšnějším tuzemským zástupcem byl zároveň vedoucí oddělení účetnictví ČD Ladislav Winkelhöfer. Obsadil úctyhodné 17. místo z celkem 103 hráčů.

Rakovina prostaty není rýma. Nedá se přecházet!

Karel V. pracoval celý život na železnici. Podle něj vlastně ani nikdy o jiné práci neuvažoval. O svém povolání měl jasno už od dětství. Jak sám říká, je to věc, se kterou se člověk prostě musí narodit a musí to mít tak nějak v krvi. Rakovina prostaty mu byla diagnostikována krátce po padesátce...

Dnes podporuje Movember a je přesvědčen, že se mu díky nemoci změnil pohled na řadu věcí. Už ví, co je pro něj dobré a s čím jen zbytečně ztrácí čas. Karel si nejprve všiml, že má občas problémy s močením, ale nevěnoval tomu příliš velkou pozornost. Málokdo si připustí, že by mohlo jít o cokoli vážnějšího. Začal pochybovat, až když v listopadu narazil na články o nebezpečí rakoviny prostaty a počtu mužů, kteří si v České republice každoročně vyslechnou neúprosnou diagnózu. Díky obecným výzvám se rozhodl poslechnout a jít na preventivní prohlídku.

Koneckonců zapadal už tehdy do takzvané cílové skupiny. A nutil ho k tomu také někdejší kolega, kterému byla stejná nemoc diagnostikována o pár let dříve. Kdyby se mu Karel jednou ve slabší chvíli nesvěřil, možná by se o tom nikdy nedozvěděl. Muži se přece neradi svěřují a ještě méně mluví o svých zdravotních problémech...

Časná stadia nemusí být zhoubná

I na základě jeho doporučení Karel navštívil nejbližšího urologa. Tehdy to byla jeho premiéra. Doktorům se, jak říká, do té doby úspěšně vyhýbal jako vlastní tchyni. Styděl se a možné problémy si nepřipouštěl. Následoval test PSA z krve (zvýšená koncentrace PSA indikuje například rako-

vinu prostaty), který ovšem v jeho případě nevyšel zrovna nejlépe. Přišla tedy i další vyšetření, která nakonec vážnou diagnózu potvrdila. Nepříjemné překvapení vystřídalo zděšení. Nechtěl věřit, že to, o čem do té doby jen slyšel takřkajíc z rychlíku, se týká právě jeho. Urolog mu vysvětlil, že jde o časné stadium a že má tedy několik možností. Může buď vyčkat a pravidelně nemoc sledovat, nebo podstoupit radikální léčbu. Díky tomu, že Karel přišel včas, je už řadu let úspěšně součástí aktivního průběžného sledování. Radikální léčbu v podobě operace podstoupí až na doporučení lékaře, a to pouze v případě, že se jeho výsledky časem zhorší. Od té doby Karel chodí pravidelně na testy a jeho stav je zatím neměnný. ■

PREVENCE MÁ VÝZNAM

Ročně v České republice onemocní rakovinou prostaty téměř 7 000 mužů, což je třikrát více než před 20 lety. Vyšší výskyt nádorů prostaty je vysvětlován stárnutím populace i nárůstem rutinního preventivního vyšetření hodnot prostatického specifického antigenu (PSA). Díky tomu jsou totiž častěji odhalena i časná stadia karcinomu. Rakovina prostaty se v časném stadiu obvykle neprojevuje žádnými obtížemi. Časný záchyt je tak možný jen při preventivním vyšetření, jehož součástí je vyšetření prostaty přes konečník a odběr krve. Protože prevence je u tohoto onemocnění naprosto klíčová, rozhodl se ke kampani Movember již podruhé připojit i národní dopravce České dráhy. Celý listopad tak budou cestující potkávat všech sedm jednotek Pendolino ozdobených stylizovaným knírem a 23. 11. 2018 proběhne ve spoji IC 505 z Plzně do Ostravy charitativní sbírka na podporu boje s nemocí.

VÍCE INFORMACÍ NA
WWW.MUZIPROTIRAKOVINE.CZ

CES TOPIS

TEXT A FOTO: JOHANA KVÍTKOVÁ

BRUSEL

Téměř denně o něm slyšíme ve zprávách. Jak jinak, když se tu už 14 let rozhoduje i o naší budoucnosti. Nebýt ale pár známých symbolů, jako je Velké náměstí, Atomium či trochu bizarní soška čurajícího chlapečka, v mých stereotypních představách by byl Brusel spíše jen imaginárním sídlem vrcholných orgánů EU a NATO. To je dost málo, je přece řeč o „hlavním městě Evropy“! Čím je vlastně tak evropské, že si zasloužilo tento přídomek?

Vítá vás
STANICE

EVROPA,
prosíme vystupte

Do Belgie nemírím poprvé, ve dvaceti letech jsem pobyla pár dní v Antverpách. Jela jsem tehdy poprvé sama do ciziny, nejlevnějším dálkovým autobusem. Dnes nejsou mým cílem Antverpy a na autobus už není čas ani trpělivost, po vzoru všech kravačků mířících do Bruselu tedy volím nejrychlejší variantu – letadlo. Cesta z Prahy na mezinárodní letiště Zaventem totiž zabere jen něco přes hodinu. Ranní lety jsou beznadějně plné, ne nadarmo jim prý někteří čeští úředníci spěchají do evropské čtvrti přezdívaní „dělňácký let“. Zbývá na mě jeden z odpoledních spojů, malé dějávu se ale během přistání přece jen dostavuje. Budu tu sama, a tentokrát celé tři dny.

Devatenáct obcí a nekonečno jazyků

Vystupuji z letadla, kudy k vlakům? Stačí se nechat unášet davem, který mne vyplivne až u eskalátorů vedoucích přímo k nástupištím. Za pár minut jízdy stojím na nádraží Brussels Centraal, zhruba 10 minut chůze od mého hotelu. Bruselský region totiž není v porovnání s dalšími evropskými městy nijak zvlášť veliký. Tvoří ho devatenáct obcí, které se dříve vyvíjely samostatně a až později se navzájem propojily do jednoho federálního regionu. Samotné město Brusel je z historického pohledu jen centrální částí celé metropole čítající zhruba 170 tisíc obyvatel, zbývajících milion „Bruselanů“ žije v okolních

KDYSI MĚSTEM PROTÉKALA ŘEKA SENNE, KTEROU SE VŠAK OBYVATELÉ ROZHODLI SKRÝT POD ZEM.

čtvrtích a všechny se od sebe dost liší. Jestli jste si někde přečetli, že se tu mluví dvěma jazyky, není to úplně pravda. V Bruselu uslyšíte kromě francouzštiny a vlámsštiny, což jsou dva oficiální jazyky, také samozřejmě angličtinu, ale například i arabštinu, polštinu, rumunštinu, španělštinu a afrikánštinu.

Hustě prší, jak jinak, jsem v Belgii! Deštník mám kdesi hluboko v kufru, a tak se po vzoru místních, bez pláštěnky i bez deštníku, rychle proplétám ulicemi. Než dorazím do hotelu nedaleko Grand Place, jsem promočená skrz naskrz.

Hrdá země komiksů

Název Brusel prý vznikl spojením dvou slov „broek“ a „sella“, což znamená ves v bažinách. Na takové jméno tu trochu postrádám větší vodní plochu. Přirozenou bariérou západní a východní části regionu je sice vodní kanál vedoucí ze Charleroi až do Antverp, ten je ale uměle vytvořený. Kdyby tedy protékala řeka Senne, kterou se však obyvatelé rozhodli skrýt pod zem, protože její znečištění dosáhlo v půlce 19. století neúnosné meze a městu na kráse už prý moc

nepřidávala. Je těžké si představit, že pod rušným bulvárem Anspach, kde je také můj hotel, protéká řeka.

Vlezlé mrholení hlásí i na celý večer, nedá se nic dělat, deštník do ruky a vzhůru na Velké náměstí a další speciality v centru. Jednou z nich jsou stěny domů pomalované komiksovými postavkami, jako jsou například Šmoulové nebo Tintin. Belgie totiž vychovala mnoho komiksových autorů známých po celém světě, na což je náležitě pyšná. Pokud je chcete vidět všechny včetně komiksových muzeí, vyžádejte si v infocentru mapu, na které jsou zakreslené, a připravte se na den plný chůze. Například Tintina potkávám na zdi hned pár kroků od legendární sošky Manneken Pis (čurající chlapec).

Záhada fenoménu „faire pipi“ neobjasněna!

Cestou k chlapečkovi obklopenému davem turistů přemýšlím, proč vyvolává tolik pozornosti a proč si ho za svůj symbol Belgičané vůbec vybrali. Jde jen o černý humor, nebo to má co dělat s belgickou pivní kulturou či vlezlým chladným počasím? Celá věc má mnoho verzí a výkladů, od záchranu města před požárem a nepřáteli až po obyčejnou historku o ztraceném dítěti, které při svém objevení spokojeně močilo v zahradě. Belgičani už asi sami neví proč, nicméně fenomén „faire pipi“ (francouzsky čurat) se v průběhu století rozmohl natolik, až se nakonec ke slovu údajně přihlásilo i feministické hnutí se stížností na genderovou nevyváženost národních symbolů a žádostí o urychlenou výrobu čurající holčičky. A dočkalo se, Jeanneke Pis se od roku 1987 skrývá asi 200 metrů od Velkého náměstí ve slepé uličce hned u slavné pivnice zapsané v Guinnessově knize rekordů za nepřekonatelné množství druhů piv s příznačným názvem Delirium café.

Chvilí bloudím, ale nakonec ji přece jen najdu. Jsem tu vpodvečer a po holčičce kromě mě ani pes neštěkne, navíc je proti vandálům pečlivě zamčená za mřížemi. Podívám se na překvapivý text na tabulce: „Vyrobená na počest věrnosti“. Nedaleko se poflakuje skupinka teenagerů, z jejichž tváří vyčtu, že ruším. Raději se tedy z temného koutku klidím rychle pryč. Korunu bizarní dvojici sošek však dodává bronzový voříšek Zennike

Grande Place je pýchou Bruselu. Díky jedinečnému souboru renesančních cechovních domů a gotické radnici, jež je dominantou celého města, bylo toto náměstí v roce 1998 zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO.

Pis, na kterého narazím při hledání jedné hospůdky nedaleko budovy staré burzy. Ten má prý dokonce připomínat multikulturnost Bruselu. Z tohoto mixu symboliky už mi jde hlava kolem, porozumění smyslu sošek se

ZPĚT DO EVROPY

Česká republika je členem EU již 14 let. Je zajímavé, že návratu naší země „zpět do Evropy“ 1. května 2004 předcházela příprava trvajících stejně dlouhou dobu. Československo totiž zahájilo rozhovory o uzavření asociací dohody s tehdejší Evropským společenstvím již v prosinci 1990. Přístupová jednání však byla přerušena rozpadem společného státu. Česká diplomacie v 90. letech intenzivně pracovala na rychlém obnovení jednání, což vedlo k tomu, že již v roce 1996 podala ČR přihlášku ke členství do Evropské unie. To byl ovšem pouze začátek. Česko muselo v několika následujících letech provést mnoho zásadních změn, aby se přiblížilo standardu bohatších západoevropských partnerů. Změny se týkaly například volného pohybu kapitálu, nastavení nových pravidel pro podnikání, reformy státní správy a legislativy v oblasti lidských práv a menšin. Symbolem ukončení našich snah o vstup do Unie se stal rok 2002, ve kterém Evropská rada uzavřela veškeré vyjednávací kapitoly, a tím umožnila České republice a dalším devíti zemím vstoupit do společenství demokratických evropských států. Vše na závěr posvětil „hlas lidu“ v referendu.

však nedostavuje. Ach, ty kulturní odlišnosti... Je čas na malou ochutnávku piva, a tak rozporuplné dojmy na závěr zapíjím jedním klášterním Leffe Blond v malém belgickém baru Le Coq.

Vzhůru do úřednického ghetta

Kdysi prý všechny cesty vedly do Říma, dnes vedou do bruselské evropské čtvrti. Typickým rysem města je, že počet lidí v něm přes den narůstá a v noci naopak klesá. Důvod je jednoduchý, za prací sem denně dojíždí statisíce lidí, málokdo z nich tu však bydlí. Názory na současnou podobu evropské čtvrti jsou různé. Přítomnost sídel EU jistě dopomohla Bruselu k velikosti, objevuje se však stále tvrdá kritika „masy nevzhledných

šedivých budov postavených bez ladu a skladu uprostřed střízlivé architektury z počátku 20. století“, nebo dokonce „ostrova, který se nikdy nezačlenil do městského ruchu Bruselu a který dodnes žije jen ve dne“. Většina evropských úředníků totiž odsud po skončení pracovního úvazku odchází a rozhodně se tu nemíní usadit.

Nelichotivý přívlastek „bruselizace“, který je synonymem překotné výstavby bez ohledu na historický ráz měst, je pro mě lákadlem k osobnímu prozkoumání. Po dvou nezbytných vaflech s kupou ovoce a šlehačky k snídani tedy oblékám sako a vyrážím kolem Královského paláce na průzkum zbytků Leopoldovy čtvrti až do Etterbeek. Právě zde proběhla v uplynulých dekádách demoliční a stavební horečka, jíž padly za oběť celé bloky typicky bruselských cihlových domů.

Ta naštěstí nepostihla slavný park Cinquantenaire (někdy také Plíce Bruselu), který vznikl u příležitosti oslav padesátého výročí belgické nezávislosti a je připomínkou hospodářských úspěchů Belgie. Sedám si na lavičku pod stromy, v ruce kornout belgických hranolek se sýrovou omáčkou (ano, opravdu jsou smažené nadvakrát) a kochám se pohledem na palác s Vítězným obloukem. Vodních ploch Brusel sice moc nemá, zato je třeba ocenit množství poctivě udržovaných parků, do jejichž koloritu už několik desetiletí neodmyslitelně patří také volně žijící papoušci. Tito zelení přistěhovalci kdysi zřejmě utekli z čísi voliéry a rychle se zabydleli po celém městě. Jeden papouščí pár už prý zahnídl i na jedné z koulí Atomia. V současné době jich tu žije několik tisíc, což je vnímáno jako špatně řešitelný problém, který je častým terčem posměchů na téma imigrační politiky Bruselu. Vracím se parkem s mírným zklamáním zpět, po papoušcích nikde ani památky...

Na street art včetně slavných komiksových zdí narazíte na každém kroku.

PRÁVĚ ZDE PROBĚHLA DEMOLIČNÍ A STAVEBNÍ HOREČKA, JÍŽ PADLY ZA OBĚŤ CELÉ BLOKY TYPICKY BRUSELSKÝCH CIHLOVÝCH DOMŮ.

Rozmar bohů, nebo camembert?

Nejvýraznější stavbou na známé Rue de la Loi je bezpochyby palác Berlaymont, hlavní sídlo Evropské komise, výjimečně nepojmenované po slavné osobnosti evropské integrace, ale po ženském klášteře, který tu kdysi stával. Místní obyvatelé si název této imponantní hvězdicovité stavby trochu jízlivě přetvořili po svém, překřtili ho na Berlaymonster... Naproti hvězdici nelze přehlédnout také nejnovější přírůstek – palác Europa, sídlo Evropské rady a Rady EU, jejíž kanceláře byly dříve „jen“ v sousedním

paláci Justus Lipsius. Obě budovy nyní spojují dvě lávky pro pěší. Europa připomínající obrovské vejce či oficiálně „lucernu“ v kleci je nově také dějištěm unijních summitů, zasedání ministrů a expertních jednání a má být novým symbolickým srdcem starého kontinentu. Ještěže jen symbolickým, ozývá se moje národní hrdost...

Stojím v Leopold parku u jezírka, všude kolem mě korzují lidé v kostýmcích a kvádrech, posedávají po lavičkách a konzumují oběd z papírových krabiček. Hezké prostředí na chvilkový únik z kancelářské reality... Park je totiž v těsné blízkosti největší budovy nejen této čtvrti, ale i celé Belgie, gigantického skleněného sídla Evropského parlamentu, jemuž se také říká „caprice des dieux“ – rozmar bohů. Výstižnou přezdívku si zasloužilo nejen díky astronomicky vysokým částkám vydávaným na jeho provoz, ale i tvarem hlavního jednacího sálu, připomínajícím stejnojmenný francouzský sýr. Zabere mi zhruba 10 minut, než celý parlament obejdu

Budova Evropského parlamentu s hlavním jednacím sálem

Ve staniční budově Schaerbeek již třetím rokem sídlí jediné muzeum Train world.

VLAK+ LETIŠTĚ PRAHA

Jak se dostanete z pražského hlavního nádraží na Letiště Václava Havla? S jízdenkou VLAK+ letiště Praha vás České dráhy odvezou pohodlně až k terminálům a po návratu ze zahraničí i zpět domů, a to za zvýhodněnou cenu (sleva 25 % ze zpáteční jízdenky). Stačí si z kterékoliv stanice v ČR zakoupit zpáteční jízdenku 2. třídy VLAK+ letiště Praha do cílové stanice Praha letiště/Airport a ve stanici Praha hl. n. přestoupit na autobusovou linku Airport Express (AE). Nízko-podlažní autobusy odjíždějí každou půlhodinu od Fantovy budovy, kam vás nasměrují navigační panely přímo z nástupiště. Za zhruba 30 minut (podle hustoty provozu) se ocitnete přímo na Letišti Václava Havla před terminály 1 a 2. Pro zpáteční cestu je nutné si nechat na letišti jízdenku orazítkovat podle platných pokynů. Více na www.cd.cz.

až k esplanádě Solidarita, hlavní tepně propojující komplex až k náměstí Luxembourg. Trpělivost s úředníky, nestíhají-li jednání na opačné straně areálu! Kdysi tu bývalo také slavné nádraží, dnes plní funkci infocentra, které rozeznám už jen díky nápisu Stanice Evropa na památkově chráněné fasádě výpravní budovy. Pod esplanádou odkazující na polský dělnický odborový svaz Solidarita se často konají různé akce pro veřejnost a v závěru pracovního týdne se do barů kolem náměstí všichni sjíždějí na tradiční „pluxing“ – popíjení s kýmkoliv, kdo se chce večer pobavit a hlavně (!) předat kontakty. Kdo nezažije, těžko prý může život v tomto ohromném úřednickém ghettu pochopit.

Evropská politika včetně celé historie vzniku EU je ale sympatickým způsobem představená v Parlamentariu. Hned u vstupu mě nadchne milá paní na informacích, která mi vysvětlí, kde si vypůjčit audioprůvodce. Mají je totiž k dispozici v úředních jazycích všech členských států EU, a to dokonce i ve verzi pro děti nebo například neslyšící! Anglicky se sice domluvíme, nikdy ale není od věci odpočinout si při prohlídce expozic poslechem rodného jazyka. Každá země tu má své čestné místo, takže aniž bych si uvědomila ubíhající čas, přiblíží se zavíračka. Člověk by tu mrknutím oka strávil v klidu půl dne. Až venku si uvědomím, jak velký mám hlad a že se rychle stmívá. Ideální chvíle vyzkoušet místní MHD a zažít trochu denní rutiny místních obyvatel. Pestrá směsice kultur je typickým rysem Bruselu. Ne nadarmo se říká, že tu variabilita národností stoupá stejně rychle jako počet nových značek belgického piva. Kupodivu vystupují správně na zastávce hned kousek od hotelu, za což jsem ráda. Mezi turisty a úředníky se totiž

všeobecně vížilo, že ve večerním bruselském regionu (a v některých vybraných čtvrtích i ve dne) je obezřetnost namístě. Dodnes se mluví i o známých no-go zónách. Může za to přítomnost menšin, na které je však samotný Brusel zvyklý už po mnoho desítek let? Nebo tragické události roku 2016?

JEDEN DEN V ČESKOSLOVENSKU

Rok 1958 – další z osudových „osmiček“ v historii naší země. Brusel právě pořádá první poválečnou světovou výstavu EXPO a naše země se představuje pavilonem s budovou kruhové restaurace a expozicí předmětů užitého umění „Jeden den v Československu“. Pečlivě propracovaná propagace pavilonu nemá příliš mnoho společného s reálným životem v tehdejší socialistickém Československu – chudé zemi s degradovaným průmyslem i kulturou. Expozice, představující spíše sen o tom, jak by Československo chtělo vypadat, se však těší nečekanému mezinárodnímu úspěchu a následnému vzniku dlouholeté legendy. Pavilon si během výstavy prohlédlo přes 6 milionů návštěvníků a získá Zlatou hvězdu jako nejlepší z 52 účastnických zemí. Tento úspěch vyvolává na přelomu 60. let minulého století masivní změnu v oblasti architektury, designu a užitého umění, která ovlivní život lidí v Československu na několik desetiletí později. Celá řada výrobků vystavených na EXPU 58, především sklo, porcelán, textilie, či dokonce automobily, se dočká ohromné popularity. Dnes jsou tato díla některými odpůrci vnímána negativně jako připomínka socialistických časů, pro některé „bruselský styl“ zůstává inspirací dodnes.

Výlet za „hranice“

Čistá zvědavost i samotná otázka, proč se turisté při návštěvě Bruselu tolik nezajímají o okolní čtvrti, mi poslední den vnuknou nápad pokračovat po prohlídce Atomia i do nechalně známého předměstí Molenbeek. Nastupuji na tramvaj pryč z centra. Město se postupně mění v rezidenční Schaerbeek s klasickými bruselskými domy zdobenými balkony a barevnou fasádou. Na západní straně kanálu nedaleko Atomia vystupují z tramvaje. Chci alespoň z dálky obhlédnout rozsáhlý park s palácem, kde žije královská rodina. Zahrady, které nechal vybudovat Leopold II., velký milovník asijských tradic, jsou bohužel nepřístupné. Slavné exotické skleníky ale může veřejnost obdivovat alespoň během jarních čtrnácti dní a Čínský pavilon s Japonskou pagodou dokonce celoročně. Stojí totiž na okraji areálu, kudy se dá projít pěšky a pokračovat až k Atomiu, gigantickému 102 metrů vysokému modelu krystalové mřížky železa, který letos slaví

60. narozeniny. Dost úctyhodný věk, přihlídnou-li k faktu, že původním plánem bylo jej ihned po ukončení mezinárodní výstavy EXPO 58 složit a už nepoužít. O to víc mě jako členku redakce mírně řečeno rozladí, že fotografie Atomia jako chráněného autorského díla až do roku 2076 není bez předchozí „dohody“ povoleno zveřejňovat v komerčních kanálech, kterým je samozřejmě i tento magazín. Snad čtenáři prominou...

Do oblasti Molenbeek-Saint-Jean je to od Atomia necelou hodinu pěšky. Obec byla původně ryze zemědělská, s rozmachem průmyslu ale stoupala potřeba dělnické třídy, a tak se z ní během minulého století postupně stala přistěhovalecká čtvrt. Spo-

ČTVRT MOLENBEEK-SAINT-JEAN ODDĚLUJE OD HISTORICKÉHO CENTRA ÚZKÝ VODNÍ KANÁL.

lečně s obcí Schaerbeek se jim před dvěma lety dostalo nechtěné pozornosti celého světa. Pachatelé teroristických útoků, k nimž došlo v roce 2016, prý totiž pocházeli právě odsud. Čtvrt, kde dnes žije zhruba 100 000 obyvatel, z čehož je přes 40% muslimů a dalších menšin, odděluje od historického centra Bruselu úzký vodní kanál. Na Velké náměstí je to odsud pouhých 20 minut chůze. Nebýt smutné historie, která toto místo postihla, a drzého pokřikování teenagerů poflákujících se všude po ulicích, působila by na mne celá oblast až překvapivě obyčejně. Ano, cizince všech možných národností potkávám na každém rohu. Překvapují mě ale udržované parky, klasické evropské kostely, zámek i moderní obytné domy. To vše v kombinaci s arabskými obchůdky, stánky se zeleninou a ovocem a tradičními restauracemi s etnickou kuchyní, za kterou už se dnes obyvatelé z okolních čtvrtí často rádi vrátí.

■
Tři dny na pochopení složitosti tohoto multi-kulturního města jsou žalostně málo. Můj vyměřený čas je u konce, v rychlosti u jednoho pouličního stánku kupuji falafel a vydávám se přes vodní kanál zpět směrem do centra. Déšť sílí, ani deštník už nepomáhá, a tak rychle běžím pod stříšku supermarketu, pod níž se tlačí skupinka místních. Tři starší paní hispánského vzhledu hned plynou francouzštinou zjišťují, odkud jsem. „République Tchèque,“ pokouším se o vysvětlení. „Tchécthénie?“ opakují po mně. Pouštět se do vysvětlování, že Česko a Čečensko je rozdíl, mi v tu chvíli přijde zbytečné. Napadá mě, že tady to možná ani není podstatné... Stačí, když se člověk zbaví turistické bubliny a má zájem poznat ruch města z trochu komplexnějšího pohledu. Život v tak rozmanitém mixu čtvrtí se pak může rychle stát až návykovým. Boj s předsudky je holt běh na dlouhou trať, na to se ale Brusel musí připravit, je zkrátka o něco evropštější než zbytek Evropy. ■

Exkurze na Letišti Praha

Nahlédněte do zákulisí letiště a zažijte jej jinak.

- 8 tras
- Jednotlivé vstupné od **100 Kč**
- Rodinné vstupné od **460 Kč**
- Více informací a rezervace: www.prg.aero/exkurze

exkurze@prg.aero

ŽELEZ NICE

TEXT: PETR ŠTÁHLAVSKÝ
FOTO: AUTOR, SBB (ALEXANDRA WEY) A ARCHIV SZDC

BEZPEČNOST NA ŽELEZNICI

Když na koleje vyrazí ZÁCHRANÁŘSKÉ VLAKY

Čelisti nekompromisně sevrou brzdové kotouče a stovky tun vážící souprava valící se krajinou rychlostí 44 metrů za sekundu (160 km/h) náhle a zprudka začíná zpomalovat. Trvá jen několik sekund, než se zcela zastaví, přesto vlak ujede ještě stovky metrů. Ruce cestujících se instinktivně chopí opěrek, z police nad sedadly setrvačností padá batoh, v sousedním kupé se převrací lahev s limonádou a prostor zaplní pach rozpálených brzdových destiček...

Zní to až neuvěřitelně, ale podle statistik se snáze zraníte doma než při cestě vlakem. Za svou bezpečnost vděčí železnice podobně jako letecká doprava celé řadě přísných předpisů, provozních omezení i nejmodernějších technických zařízení. Navíc je každá nehoda důsledně prošetřena týmem odborníků a jsou z ní vyvozena taková opatření, aby se jejímu opakování v budoucnosti předešlo. Ale přírodě se poroučet nedá, technika také není všemocná a do toho všeho ještě vstupuje lidský faktor. I přesto, že železnice patří k nejbezpečnějším druhům dopravy, musí na koleje občas vyrazit záchranáři.

Technice ani přírodě neporučís

Pád stromu při vichřici, hazardér na přejezdu, technická závada na vlaku, stržené trolejové vedení nebo výpadek zabezpečovacího zařízení po úderu bleskem. Díky funkci „generálního stopu“ mohou dispečeri okamžitě zastavit všechny vlaky nacházející se v postiženém úseku, a předejít tak ještě větším škodám. Moderní kotoučové a magnetické brzdy železničních vozidel účinkují v rámci fyzikálních možností rychle a efektivně. I když většina zmiňovaných událostí přímo neohrožuje životy ani zdraví osob ve vlaku, vždy se ke slovu dostávají záchranáři a jejich technika. Kromě řešení následků samotné nehodové události je jednou z priorit zajištění bezpečnosti cestujících ve vlaku.

Evakuace osob ze soupravy na širé trati je totiž vždy velmi náročná. Vystoupení, nebo spíše vyskočení z vagonu na koleje je slušný sportovní výkon pro mladého člověka, natož pro seniory nebo malé děti. Úroveň podlahy může být i hodně přes metr vysoko nad okolním terénem. Snadná není ani chůze se zavazadly po drážním tělese k nejbližšímu místu, kam lze přistavit evakuační autobus. Trať je plná nerovností a kamenů. Přitom může jít i o stovky metrů...

Nezmatkovat a počkat na pokyny

Někdy však musí cestující vyčkat uvnitř soupravy desítky minut i několik hodin. Například za velmi nepříznivého počasí je často bezpečnější zůstat přímo ve vlaku, konstrukce vagonů odolá velkým tlakům a ochrání před případnými padajícími větvemi. V případě, že dojde k poškození trakčního vedení, je pobyt uvnitř soupravy nutností. To se vyžaduje i v případech, kdy by evakuace musela probíhat kolem místa nehody, jejíž následky nejsou na pohled zrovna příjemné, navíc se musí zdokumentovat a prošetřit.

Každá mimořádnost je specifická a zkušený personál i záchranáři k ní přistupují

individuálně. Evakuace cestujících probíhá vždy za asistence hasičů, kteří disponují i speciálním vybavením. Patří mezi ně například zdánlivě jednoduchá lávka, kterou lze umístit mezi dva vlaky na sousedních kolejích a převést cestující z jednoho vlaku do druhého, aniž by museli sestoupit na trať. Na první pohled jednoduchá pomůcka je vlastně speciálně upravený žebřík, jímž je vybavené každé hasičské auto. Podobné zařízení vyvíjejí hasiči také pro použití na jednokolejné trati.

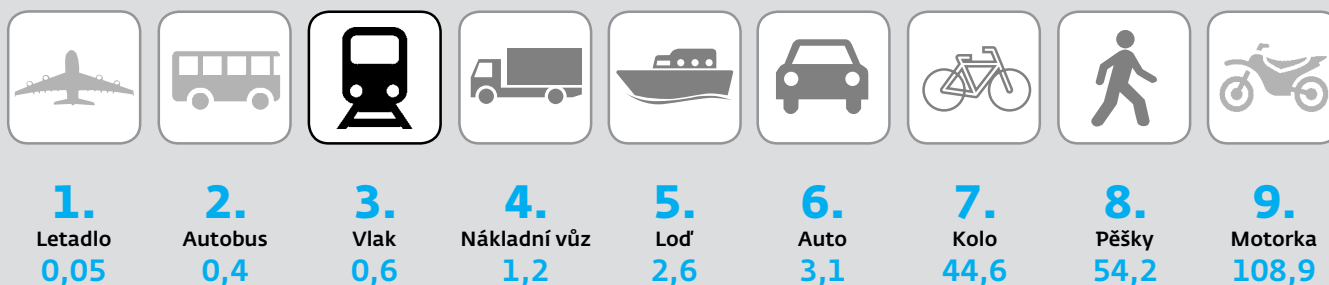
Speciální dvoucestná vozidla

Drážní hasiči však disponují i mnohem sofistikovanější technikou. Patří k ní dvoucestná hasičská auta. Ze základny k zásahu vyrazí klasicky po silnici, ale „poslední míle“ k jinak nepřístupnému místu na trati se dostanou po kolejích díky speciálnímu výsuvnému drážnímu pojezdu. Snadno tak dopraví záchranářský tým a techniku i tam, kde by bylo komplikované postupovat po silnici nebo si razit cestu neprůchodným terénem. Tato vozidla pomáhají také s evakuací osob, mohou odvézt zraněné nebo fyzicky méně zdatné jedince, jako jsou starší lidé nebo maminky s malými dětmi. Kromě klasického záchranářského zařízení jako hydraulické vyprošťovací sady jsou vybaveny i nakolejovacím zařízením.

Hasiči Správy železniční dopravní cesty (SŽDC) mají k dispozici celkem tři speciální automobily. Jeden na podvozku Praga nasazuje jednotka ve středočeském Nymburce, dva další vozy na platformě Renault Range D 14 slouží železničním hasičům v Liberci a v Ostravě. Renault o hmotnosti kolem 14 tun je vybaven motorem o síle skoro 300 koní a na silnici dokáže vyvinout rychlost až 110 km/h. Po kolejích se pak může pohybovat oběma směry rychlostí až 60 km/h. K přechodu ze silnice na železniční trať stačí těmto speciálním vozidlům jen dostatečně prostorný železniční přejezd, nouzově dokážou „přeskočit“ na koleje dokonce jen za použití výřev na širé trati. Šofér takového speciálního auta musí mít také oprávnění k řízení drážních vozidel, tedy stejné znalosti a dovednosti jako strojvedoucí.

POČET ÚMRTÍ NA MILIARDU KILOMETRŮ

Zdroj: Mošenský

Záchranářské vlaky v zahraničí

Rakušané, Němci a Švýcaři mají dokonce k dispozici speciální evakuační a záchranářské železniční vozy a soupravy. Jejich využití je nutné díky množství tunelů, které na své železniční síti provozují. V Německu se první speciální soupravy objevily v 80. letech 20. století v souvislosti s budováním vysokorychlostní trati mezi Würzburgem a Hannoverem. Nachází se na ní skoro 40 tunelů delších než jeden kilometr. Ty nejdelší měří dokonce přes 10 kilometrů. I v současnosti je nejvíce záchranářských vlaků DB deponováno právě v okolí této trati. Jde už o jejich druhou generaci.

Speciální soupravy v hodnotě 80 milionů euro vyrobené společnostmi Dräger a slovenskou Tatravagonkou měří 150 metrů. Mezi dvěma motorovými lokomotivami je

zařazeno celkem 5 vozů. Dva tlakové evakuační vagony jsou spojené plynovým průchodem se sanitním vozem, ve kterém se nachází 17 zdravotnických dýchacích přístrojů, 400 infuzí a skoro 20 lehátek pro těžce zraněné. Hasičský vůz je vybaven nádržemi na 20 000 litrů vody a tisíc litrů pěnicího prostředku se dvěma čerpadly o výkonu 1 600 litrů za minutu. V posledním nářadovém vozu je potřebná technika, jako jsou elektrické agregáty, hydraulické zvedáky nebo „nůžky“.

Záchranářské vlaky naštěstí moc často nevyjíždějí, přesto musí být neustále v pohotovosti. Na záchranou akci by se měly vydat do 5 minut od vyhlášení poplachu a na místo nehody dorazit do půl hodiny. Přestože se v praxi ukázalo, že těchto hodnot není možné vždy dosáhnout,

záchranářské vlaky významně pomáhají při odstraňování následků vážných nehod.

K místu nehody do 30–60 minut

Ještě více požárních a záchranářských vlaků provozují Švýcaři, v jejichž relativně malé zemi se nachází velké množství nepřístupných horských tratí s více než 550 železničními tunely. Osm z nich měří více než 10 kilometrů, patří mezi ně i světový unikát, 57 km dlouhý Gotthardský úpatní tunel. Švýcarské dráhy si pořídily první záchranářské vlaky v polovině 90. let 20. století. Jejich pohyb zajišťovala motorová lokomotiva a měly několik vozů. Modernější typ byl vyráběn už bez lokomotivy, jako samohybná souprava s vlastním pohonem a stanovištěm strojvedoucího. Tří nebo čtyřvozová souprava s potřebným

vybavením je ze svých pohotovostních stanovišť schopná dojet na jakémkoliv rizikové místo na železniční síti během 30 až 60 minut. Podobný vlak vlastní také železnice BLS, která provozuje 35 km dlouhý Lötschbergský úpatní tunel, druhý nejdelší ve Švýcarsku.

Červené záchranářské vlaky dokážou vyvinout rychlost až 100 km/h a jsou vybavené vším potřebným pro zásah v zakouřených tunelech, vyproštění a evakuaci cestujících i hašení požárů. Tlakotěsné pracovní a evakuační prostory lze zásobovat čistým vzduchem z 50 tlakových lahví

o celkovém objemu 2 miliony litrů. K hašení slouží speciální cisternový vůz o objemu 44 tisíc litrů vody a skoro 2 000 litrů pěnidla. V roce 2021 by chtěla národní železnice SBB disponovat celkem 17 moderními požárními a záchranářskými vlaky.

Kdy použít záchranou brzdu?

Záchraná brzda. Jeden z nezákladnějších prvků bezpečnosti, který dokáže zabránit tragické události, může použít v případě potřeby každý cestující. Laici ji někdy nesprávně označují za ruční brzdou. S rukama má však společné jen to, že jimi v případě

nouze zatáhneme za rukojeť. Pak už účinkují automatické brzdové systémy.

Záchraná brzda slouží k odvrácení nebezpečných situací, při kterých hrozí smrt, úraz nebo velká škoda. Klasickým příkladem je něčí snaha naskočit do rozjíždějícího se vlaku. Pokud hazardér spadne pod vůz nebo se zachytí na stupátku a nemůže se dostat z jakéhokoliv důvodu dál dovnitř, je rychlé zatažení za záchranou brzdu zcela namístě.

Jiná situace ale nastává, když dojde ke zdravotní indispozici u cestujícího ve vlaku. V tom případě je třeba použití záchrané brzdou zvážit. Pokud se vlak teprve rozjíždí a je ještě ve stanici, může být rychlé zastavení vlaku a přivolání záchranářů nejlepším rozhodnutím. Pokud se už ale vlak nachází na trati, unáhlené zatažení za záchranou brzdu může pomoc zdravotníků zdržet. Nejlepším řešením je poskytnout cestujícímu první pomoc uvnitř soupravy a spojit se s vlakovým personálem a se záchranáři. Ti pak zajistí zastavení vlaku v nejbližší vhodné stanici, kam se zdravotníci dostanou nejrychleji.

Například při náhlé zdravotní indispozici cestujícího v expresu mezi Českou Třebovou a Pardubicemi může být nejlepším řešením pokračování jízdy až do Pardubic. Dlouhých 35 kilometrů z Chocně do Pardubic totiž dokáže expres urazit za méně než 15 minut. Jízda sanitky do některé menší stanice na trati by mohla trvat déle.

Záchranou brzdu pak nikdy nepoužívejte při požáru v tunelu, na dlouhých nebo vysokých mostech nebo v jinak obtížně přístupném terénu. Zastavením vlaku na takovém místě ztížíte evakuaci cestujících i zásah hasičů a záchranářů. Moderní vlaky jsou kvůli stále většímu počtu dlouhých tunelů dokonce vybavené systémem eliminace účinku záchrané brzdou (tzv. přemostění záchrané brzdou), které umožňují strojvedoucímu dovést vlak mimo tunel a zastavit na vhodném místě. V České republice se dnes nachází přes 150 tunelů a 9 z nich má délku přes jeden kilometr. Koncem roku k nim přibude přes 4 km dlouhý tunel u Plzně.

Zneužití záchrané brzdou se nevyplácí. To se týká především jedinců, kteří si třeba chtějí zkrátit cestu domů. Pokuta za takové zpoždění způsobené neoprávněným použitím vyjde i na několik tisíc korun a navíc hrozí zranění cestujících. Rychlý účinek nouzové brzdou může způsobit pády osob i zavazadel ve vlaku nebo vylití horkých nápojů. Přesto je na závěr nutné dodat: pokud je použití záchrané brzdou namístě, neváhejte! ■

Když se s jízdenkou na vlak dostanete až na stadion: k nezaplacení.

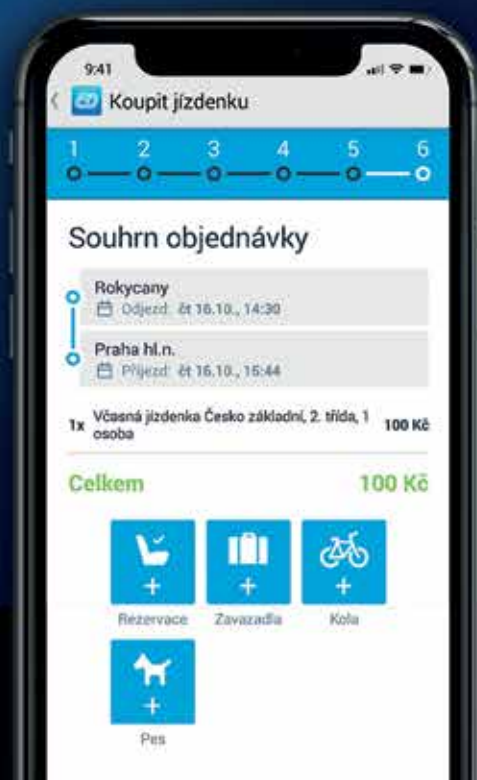
Hrajte o **200 lístků** na hvězdné zápasy **UEFA Champions League** v Plzni.

1. Registrujte se do programu ČD Body.
2. Kupte si jízdenku přes aplikaci Můj vlak nebo e-shop ČD.
3. Zaplaťte kartou Mastercard.

VÍCE NA: WWW.VLAKEMNAVICTORKU.CZ

Tickets are courtesy of Mastercard, official card of the UEFA Champions League.

KINO

DÍVKA V PAVOUČÍ SÍTI

Ačkoliv Hollywood natočil z kultovní trilogie Stiega Larssona Milénium jen její první díl s názvem Muži, kteří nenávidí ženy, jejím hlavním protagonistům – novináři Mikaelovi Blomkvistovi a hackerce Lisbeth Salanderové – dává ještě jednu šanci. A to v příběhu Dívka v pavoučí síti, s nímž po nečekané smrti Larssona v roce 2004 přišel po jedenácti letech švédský spisovatel a novinář David Lagercrantz. V něm zastihuje investigativní časopis Milénium, pro který Blomkvist pracuje, v nepříliš dobré kondici, přičemž trn z paty mu má vytrhnout exkluzivní reportáž o americké tajné službě a umělé inteligenci. Její příprava opět zkříží Mikaelovu cestu s někdejší milenkou a spolupracovnicí Lisbeth.

USA, 111 MIN. / REŽIE – FEDE ALVAREZ / HRAJÍ – CLAIRE FOY, SVERRIR GUDNASON, LAKEITH STANFIELD, SYLVIA HOEKS, STEPHEN MERCHANT, CLAES BANG, CHRISTOPHER CONVERY

V KINECH
OD
8. LISTOPADU

FILM NA DOMA

ÚSMĚVY SMUTNÝCH MUŽŮ

Příběh těží ze stejnojmenného bestselleru Josefa Formánka, v němž líčí své zážitky z doby, kdy propadl alkoholu, David Švehlík ho svým herectvím povyšuje na zážitek. Ocitá se za zdmi protialkoholní léčebny, on i řada dalších dříve úspěšných chlapů, kteří se s chlastem zatím perou s nevalnými úspěchy. Je tu bývalý reprezentant v triatlonu, úředník a geniální matematik, chlapík, který ve vztahu s nevlastní dcerou zašel až příliš daleko... A všichni teď pod dohledem přísné primářky společně poznávají, jak lehké bylo pít první ligu, a jak naopak těžké bude dovést cestu ze závislosti do zdárného konce.

ČR, 92 MIN. / REŽIE – DAN SVÁTEK
HRAJÍ – DAVID ŠVEHLÍK, JAROSLAV DUŠEK, ONDŘEJ MALÝ, IVAN FRANĚK, MARIKA ŠOPOSKÁ, SIMONA BABČÁKOVÁ, JIŘÍ MARYŠKO, JAROSLAV PLESL, MICHAL GULYÁŠ, TAĀJANA MEDVECKÁ A DALŠÍ

VÝSTAVA

INEZ TUSCHNEROVÁ

Její jméno „trkne“ především divadelníky, díky Moravské galerii se ovšem s Inez Tuschnerovou můžete seznámit i vy. Jméno brněnské umělkyně je nejen u nás, ale i ve světě známé především díky inovativnímu zpracovávání netkané textilie art protis. Tuto unikátní technologii, jež byla vyvinuta v 60. letech v Brně, využívala jak pro svou volnou tvorbu, tak i pro realizace v architektuře či kostýmní návrhy. V její práci je patrný individualistický a svérázný přístup, který si mohla v normalizační atmosféře dovolit i díky experimentům s netkanými textiliemi ve Výzkumném ústavu vlnářském v Brně, kam byla přizvána v 60. letech. Původní záměr využít tkaninu zvanou „protis“ pro oděvní průmysl se ukázal jako nevhodný, a tak se stala uměleckým artiklem.

MORAVSKÁ GALERIE, PRAŽÁKŮV PALÁC, BRNO

KUL TURNÍ TIPY A RECENZE

JANA KÁBRTA

DIVADLO

ELITY

Tuhle hru napsal divadelní matador, autor, režisér a herec Jiří Havelka na zakázku Slovenského národního divadla, kde ji také loni sám režíroval. Jihočeské divadlo ji uvádí v české premiéře a v režii jeho umělecké šéfky Martiny Schlegelové. Na pozadí napínavé krimi se vydává do konspiračních bytů, nočních barů, státních podniků i všedních dní agentů STB a jejich spolupracovníků na sklonku socialismu, sleduje tehdejší elity, které se po listopadu 1989 díky svému postavení, přístupu k informacím i nabytému vzdělání dokázaly rychle zorientovat a často ovládly klíčové pozice ekonomiky i politiky.

JIHOČESKÉ DIVADLO, ČESKÉ BUDĚJOVICE
REŽIE – MARTINA SCHLEGELOVÁ
HRAJÍ – TERESA BRANNA, RENÉ ŠMOTEK, JAN DVOŘÁK, TOMÁŠ DRÁPELA A DALŠÍ

OTEVŘENO
DO 27. LEDNA
2019

RECENZE

Ten, kdo tě miloval

Bezesperu neočekávanější filmovou premiérou měsíce je česká novinka *Ten, kdo tě miloval*. Příběh podle knihy Marie Poledňákové natočil režisér Jan Pachel, mimo jiné podepsaný pod oběma *Gangstery Ka* nebo *Cirkusem Bukowsky*.

Ryze podle předlohy by mělo jít o detektivku, režisér a zároveň autor scénáře točil rodinnou komedii a plakát nebo první záběry filmu dokonce naznačovaly, že bychom se mohli dočkat tuzemské obdoby *Lásky nebeské*.

Slepenec gagů

Oslavy se však odkládají. Tvůrcům se údajně do klasické krimi, kterou Poledňáková předloni knižně vydala, kvůli nadprodukcí žánru moc nechtělo, a tak se rozhodli detektivku přepracovat do komedie „ve stylu Poled-

ňákové“ s odkazem na její největší režijní a scenáristický hit *S tebou mě baví svět*.

A vznikl paskvil. Slepeneček nekompaktních mini příběhů, které na plátno vrhají bizarní figury a nevtipné gagy a jenž po celých devadesát minut vede odnikud nikam.

Nemá styl

Na začátku stojí smrt policisty Kaliny, kterou se postupně snaží rozluštit jak jeho bývalí kolegové, tak rodina – a on tyto snahy sleduje coby duch. Manželka se více než s jeho smrtí potýká s možnou nevěrou, do vyšetřování se

V KINECH
OD
8. LISTOPADU

20%

zapojuje nepraktický rodinný přítel, nenechává tchyně, zkorumpovaný policista...

Vrtkavý scénář bohužel nemá dost napětí, aby se stal dobrou detektivkou, chybí mu humor, aby mohl být slušnou komedií, dostatek vřelosti, aby to dotáhla na rodinnou podívanou, ztřeštěné nápady pro nechtěnou parodii. A už vůbec nic na to, aby se stal kultovní vánoční podívanou.

Hra na Poledňákovu nevyšla

Až samotný závěr filmu naznačí, že cesta k dobré rodinné komedii s krimi zápletkou mohla vést přes dvojici synů zavražděného policisty, kteří by si jeho vraždu vzali za své vyřešit v rámci klukovského dobrodružství.

Nebo kéž by sama Poledňáková přišla s podobným scénářem, který by se přiblížil kvalitám legendární komedie o pánské jízdě s dětmi či filmů *Jak dostat tatínka do polepšovny* a *Jak vytrhnout velrybě stoličku*.

Nepřišla. A snaha o to udělat něco podobného bez ní z její detektivky skončila fiaskem – ač je fantasticky výtvarně natočená a nabízí atraktivní herecké obsazení. ■

KNIHA

TROSEČNÍK SIBIŘSKÝ

SVĚTLANA GLASEROVÁ

Román se vrací do bolševického Ruska třicátých let minulého století, v němž Stalin vládne krutou rukou. V jejím hledáčku se ocitne i rodina malého česko-ruského chlapce, jeho rodičů a tří sourozenců. Po několika klidných letech na rodinné zemědělské usedlosti na Sibiři je rodina nucena začít před komunisty prchat. I přes obrovské odhodlání a daleké cesty je nakonec otec rodiny, kulak, zatčen a z doposud slušně situované rodiny se stávají otrhaní psanci. Matince se podaří získat československé občanství, ovšem ani ve vlasti jejího muže ji na prahu druhé světové války rozhodně nečekají snadné časy.

PLUS, 299 Kč

DESKA

DOUBLE ALBUM

MIRO ŽBIRKA

Slovenský zpěvák Miro Žbirka má už druhé album, které natočil v legendárním londýnském studiu Abbey Road, jeho název odkazuje k faktu, že dvanáct novinek vzniklo jak ve slovenské, tak anglické verzi. Písním nechybí tradiční Žbirkův poetický styl, na desce je i duet *Skůška snov*, který nazpíval s Katarínou Knechtovou, interpretkou někdejšího hitu *Spoma!*. „Při práci na albu jsem zjistil, že se mi v jedné písni hlavou nese Katky hlas, skvěle se tam hodil. Oslovil jsem ji, souhlasila a nazpívala to dokonale,“ raduje se Žbirka. Zajímavý je i obal desky, jehož autorkou je malířka Míla Fürstová, se kterou mají dobrou zkušenost i britští Coldplay.

TV TIP

AVATAR

Od roku 2009 zůstává na trůnu žebříčku filmů s nejvyššími výdělků v historii, jeho tržby překonaly 64 miliard korun, přičemž náklady na jeho natáčení se nepřehouply přes pět. Mimochodem, hned za ním je *Titanic* – a za oběma stojí režisér James Cameron. Působivý, vizuálně a trikově mimořádný výlet na planetu Pandora, kde se plány těžařů vzácného minerálu střetávají s místním obyvatelstvem fixovaným na krásnou přírodu, s níž žije v nebyvalé symbióze, by se měl dočkat čtyř pokračování. Naplánovaná jsou prozatím na léta 2020–2025, ovšem Cameron jejich realizaci už několikrát odložil.

PRIMA COOL, SOBOTA 24. LISTOPADU, 20:00

HVĚZDY SÍTÍ

Nor dostal za fotku vyhazov

Smutnou hvězdou Instagramu se stal norský talent motosportu, závodník Ole Christian Veiby. Těsně před koncem sezony s ním totiž česká automobilka Škoda ukončila spolupráci. Oficiálně kvůli změně strategie, ve skutečnosti proto, že na svém účtu zveřejnil fotku z neveřejného jednání firmy, na kterém je nejen vidět nástupce Škoda rapid, ale i grafy s očekávaným propadem zisku firmy v následujících letech.

Češka zachránila život Němce díky Facebooku

Obyvatelka Strakonice při brouzdání na Facebooku narazila na profil čtyřiaadvacetileté Němky, jejíž aktuální příspěvky naznačovaly, že se chystá k sebevraždě. Napsala jí a zjistila, že bydlí v Mnichově, poté neváhala kontaktovat místní policejní služebnu. Ta se spojila s německými kolegy a ti začali po dívce pátrat. Pomohlo zejména to, že jim oznamovatelka poslala fotografie, které u Němky na jejím profilu našla. Policisté k ní dorazili včas, nicméně za pět minut dvanáct, neboť dívka předtím stihla spolkykat silnou dávku léků.

NOVINKA

Start Mall TV vsadil na sérii se Suchánkem. A vyšlo to!

S podzimem zahájil vysílání videoportál Mall TV, konkurence Stream.cz, iDNES KINO (dříve Playtvák.cz), TV Seznam, iPrima.cz či Voyo.cz. Jeho úvodní vlajkovou lodí se stala vtipná série Život je hra.

Její hrdinou je Štěpán, který po čtyřech letech dostal kopačky od přítelkyně a prožívá situace pro svůj věk obvyklé – nové seznámení, shánění alkoholu nebo pečení pizzy v opilosti. Ovšem v jeho případě jsou i naprosté banality povýšeny formátem série, neboť veškeré Štěpánovo počínání sleduje dvojice „sportovních“ komentátorů. Jejich mobilní komentátorská budka cestuje po bytech, v nichž se hlavní hrdina pohybuje, vše ostatní redaktoři se sluchátky a mikrofony komentují z tabletového videa.

Od autora Okresního přeboru

Nejde o původní projekt Mall TV, série vznikla podle norského sitcomu. Ale asi není třeba dodávat, že špatnou realizací lze i vyzkoušený zahraniční formát pokazit, naštěstí se tak

v tomto případě nestalo. Naopak. Václav Marhold splňuje kritéria mladého muže, ucha, kterému by ke spokojenému životu stačilo více peněz, sexu a pití, ovšem na schůzku s dívkou potom oblékne obnošené ponožky do už tak zapáchajících bot.

Seriál ovšem stojí a padá ani tak ne s představitel hlavní role, ale s dvojicí komentátorů. A zdejší tandem Michala Suchánka a Petra Marka byl výbornou volbou, oba skvěle s vážnou tváří parodují sportovní vysílání, baví používáním jeho terminologie v kontextech běžného života, zábavná je jejich interakce, přestože mohli klidně ještě přidat na emocích.

Když Mall TV na realizaci sitcomu navíc přizvala režiséra Jana Prušinovského, úspěch korunovala – tvůrce seriálů Okresní přebor nebo Čtvrtá hvězda si totiž může připočítat další povedený projekt.

TO NEJ Z INSTAGRAMU

Zdravotní stav režiséra Jiřího Menzela se zlepšil, po deseti měsících je z nemocnice doma. „Večeře v 10 lidech na uvítanou. Zase spolu u jednoho stolu. Přijíjíme na zdraví,“ napsala k fotce jeho žena Olga.

Zajímavý účet na Instagramu má modelka Daniela Peštová. Vyniká na něm její přirozená krása, neboť modelka se často fotí s jemným make-upem nebo bez líčení, zkrátka přirozeně.

Internet oblétl fotky dojemného loučení Radka Štěpánka s jeho profesionální kariérou. Na rozlučku do pražské O₂ arény přijel i Novak Djokovič, který si na svůj Instagram umístil právě tento snímek.

SOUTĚŽ O KNIHU ALICINA SÍŤ

Bestsellerem se stal příběh americké studentky, která se v roce 1947 vydává do Londýna pátrat po tom, co se stalo s její sestřenicí Rose, která za války zmizela. Narazí při tom na jednu z nejslavnějších válečných špionek... Odpovězte na soutěžní otázku a vyhraďte jeden ze tří výtisků.

Kdo zrežiroval pro Jihočeské divadlo hru Elity?

- A Jiří Havelka
- B Martina Schlegelová
- C Jan Dvořák

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 14. listopadu 2018.

Jedeme i na síti.

To také znamená jeden a čtvrt milionu instalací aplikace Můj vlak do vašich mobilních telefonů.

I to je naše práce

Po oblíbené mobilní aplikaci Můj vlak vyvinuly České dráhy zákaznickou In Kartou v mobilu. Tu si zákazník může vytvořit sám, třeba těsně před příjezdem vlaku. Stačí mu 1 minuta a nepotřebuje k tomu nic víc než chytrý telefon.

České dráhy, a.s.

ZE ŽIVOTA S FÍROU

Přerušovaná směna

FEJE
TÓNTEXT: LENKA JEČMENOVA
ILUSTRACE: ANGELART

Nevím, dá-li se to nazývat vůbec noční směnou, když manžel odejde z domu ve 14 hodin a vrátí se až druhý den dopoledne. Noční, které mívala moje mamka, byly od 22 hodin do šesti ráno. Ale tohle je trochu jiné kafe.

Čenda si na jednu z podobných směn poručil velkou svačinu, a tak jsem mu nabalila čtyři chleby, čtyři palačinky, banán a sušenky. Naobědval se a šel do práce. Když v noci dojel do stanice, kde měl takzvané přerušení, zamkl vlak a vydal se na nocležnu pro strojevedoucí, která je nad místním nádražím. Jen postel a skříň – pro něj k dispozici na tři hodiny a čtyřicet minut. Délka přerušení se samozřejmě nepočítá do pracovní doby, a tak je manžel pryč ve skutečnosti déle, než kolik hodin se pak objeví v jeho pracovním výkaze.

Když druhý den po směně přijde domů a já ho nutím jít si lehnout, protestuje. Probraný z řízení ranních vlaků má pocit, že je plný energie navzdory sotva třem hodinám spánku v cizí posteli kdesi na nádraží. Moje nátlakové techniky jsou v tuto chvíli opravdu přísné, nerada bych, aby usnul při návštěvě rodičů nebo snad během další šichty. To by se pak cestující divili, kdyby vlak najednou zastavil uprostřed polí. Kdyby totiž Čenda během řízení přestal mačkat takzvané tlačítko bdělosti, které si jeho dotek vyžaduje asi každých 5 vteřin, vlak by po třech intervalech bez stisknutí automaticky zastavil. Mají to ti fírově dobře zařízené. To tlačítko tam bezpochyby naprojektoval někdo, kdo o směnách strojevedoucích něco věděl...

Když tedy Čenda přijde po takové šichtě domů a já ho dožduchám do postele, dožaduje se notebooku, že si ještě něco pustí. Párkrát jsem tuhle chybu udělala – nespál ještě další dvě hodiny! Teď už jsem ale přístupná mu jedině něco předčítat, když si o to řekne, jakmile zjistí, že na notebook nemá nárok. Sednu si tedy k jeho nohám a čtu. Vždy jen jednu stránku. Pak ztichnu a čekám. Jeho oddechování je většinou jedinou reakcí, a tak zavřu dveře od ložnice a dívám se na hodinky, za kolik minut usnul tentokrát. Jednou jsem četla snad pět stránek naprázdno, dávno spal a druhý den si nic kromě

té první nepamatoval. Od té doby jsem chytřejší a už se zbytečně nenamáhám.

K přerušení směny ale bohužel nedochází jen ve stanicích, kde je k dispozici nocležna. V takovém případě se Čenda zamkne přímo na mašíně a „spí“ tam. Na jedné z jeho směn k tomu dochází pravidelně, vždy od půlnoci na tři hodiny. Čenda si s sebou brává deku a polštář, jež má schované ve skřínce v depu. Upřímně, častěji na něj zapomené, než si je vezme. Když dorazí do stanice a uvelebí se ke spánku (na lavici v oddíle pro průvodčí), volá mi. Ne na dlouho, aby se trochu vyspal. Upřímně takový spánek ale za moc nestojí, takže hovorem se mnou zas o tolik nepřichází. „Zatopil jsem si a ležím v trenkách, přikrývám se bundou, kalhoty mám pod hlavou místo polštáře,“ oznamuje mi manžel. „Co? A neuvidí tě někdo? A co

když bude nějaká naléhavá situace, stihneš se obléct? A nepřijde tam nějaká průvodčí? Začínám být asi trochu paranoidní, ale kdo by nebyl, když má manžela tolik nocí pryč?!

Jednou v noci mi volal z nocležny a hlásí: „Je tady jen malý pokojík pro mě a ve vedlejších dveřích spí vlakvedoucí.“ Jak já mám poznat, jestli jde o ženu, či muže? Raději se o to nezajímám. Jaké je to asi pro Čendu, když ví, jak často je jeho žena sama doma nebo někde s přáteli bez něj? Možná proto mi z práce volá tak často. Strojmist Čendovi na konci směny říkává: „Jen upaluj, čeká tě doma manželka.“ A je to pravda. Čekám a těším se. ■

GERMAN
DESIGN
AWARD
NOMINEE
2019

professional
grip

Nože
GrandCHEF

Krájejte jako profesionálové!

- Možnost profesionálního držení nože, ruka se neunaví.
- Dokonalá kontrola při krájení, pohodlné a bezpečné použití.
- Plynulý přechod mezi rukojetí a čepelí.

tescoma®

SOUTĚŽ

Pošlete nám vylúštenou tajenku a tři z vás vyhraji dvě vstupenky na koncert Glenn Miller Orchestra v Plzni, Brně či v Ústí nad Labem.

Správnou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 14. listopadu 2018.

Jan Werich (1905–1980)
český herec a dramatik:
**Člověk, který cestuje s touhou
dozvědět se, ... (dokončení v tajence).**

Tajenka z minulého čísla:
**Alespoň jednou za rok navštiv místo,
kde jsi nikdy před tím nebyl.**

KŘÍ ŽOVKA

POMŮČKA: ANYT, ARBA, ASE, ELK	SPORTOVNÍ KLUB POLICIE (ZKR.)	ZKRATKA ODDĚLENÍ V NEMOCNICI	ŘÍMSKY 549	SMAŽENÝ VAJEČNÝ POKRMM	?	VNIKNUTÍ	JITRO	4. ČÁST TAJENKY	?	RÓZPOUS- TĚDLO ORGANIC- KÝCH LÁTEK	POUZE	ANGL. ZKR. PRO TERMÍNO- VOU BURZU	?	VYROBENÝ Z LIHOVINY	TINKTURA	KOLKY
SET					HOD PATŘÍČÍ IVANÉ				ŠPANĚLSKÁ VYCHOVA- TELKA				SPZ RAKOVNÍKA BUŠENÍ (SLOV.)			
VĚZENÍ (EXPR.)									1. ČÁST TAJENKY							
PADESÁT PROCENT									BÝV. ČESKÝ FOTBALISTA ATHÉNSKÝ FOTB. KLUB							
?	PASTÝŘSKÁ PISTALA	DRUH PALMY	NATŘÁTÍ LAKEM NEMOCNÝ (HOVOR.)										KOCOURI (V NĀR.)			
KUSY SKÁLY							VZÁČNÝ PLYN MÝTINA						OKLADEK			
MONGOLŠTÍ ROLNÍCI						HEZKY ŠPLHAVÍ PTÁCI							TVRZE (ZASTAR.)			
PŘÍSTAVEK U DOMU								ÚTOČIŠTĚ (-S)								
SLOVENSKÝ VÝRAZ PŘIROVNÁNÍ				ÚRODNÉ MÍSTO V POUŠTI JEMENSKÝ PŘÍSTAV												
ČESKÝ MALÍŘ (JOSEF)					SEKNUTÍ (KNIŽNĚ) ŘECKÝ BŮH VÁLKY											
?	ČESKÝ BAVIČ (ZDENĚK)	NEMOHO	3. ČÁST TAJENKY 2. ČÁST TAJENKY													
NÁZEV HOTELŮ																
JEDINEČNÉ (KNIŽNĚ)						BÝVALÝ LOTYŠSKÝ ŠACHISTA	OTVORY V MÍSTNOSTI	MÍSTA								
ELEKTRÁRNA LEDVICE (ZKR.)				VÝZVA K ZASTAVENÍ VRAŽEDNÝ ÚTOK												
RANNÍ VLÁHA					CIZÍ PLOŠNÁ MÍRA USEŇ Z HOVĚZINY											
?	SOUČÁST ODĚVU	ČÁST MĚSTA MOSTU JM. HERCE DELONA							ASIJSKÝ VOZÍK	GANGRÉVY	?	HOŘKÉ ŽALUDEČNÍ LÉKY	KARTA DO MOBILNÍHO TELEFONU	NERVOZITA PŘED ZKOUŠKOU	MALÍŘSKÝ PŘÍPRAVEK	ZNAČKA AUTOBATERIÍ
PROJEV NACHLAZENÍ						DVAKRÁT SNÍŽ. TON ÚŘEDNÍ SPISY						ZAHRADNÍ KVĚTINA				
ŽENSKÉ JMÉNO (ZDROB.)							OSTEN NĚMEC					DOMÁCKY MIROSLAV JEDNOTKA HLASITOSTI				
DŘÍVE NÁJEM HOSPODĀR. OBJEKTU								5. ČÁST TAJENKY								
BLEDÁ (KNIŽNĚ)						BULHARSKÁ POLĚVKA							KLAM (KNIŽNĚ)			
OLOMOUČKÉ KREMATO- RIUM ZVÍŘAT						STARO- ŘÍMSKÉ MINCE			DIETLOVA HRDINKA				POBÍDKA			

**THE WORLD FAMOUS
GLENN MILLER
ORCHESTRA**

LEDEN 2019
v 9 městech po celé ČR
www.glennmiller.cz

**VYHRAJTE
2 VSTUPENKY**

RE CEPT OD FLORENTÝNY

Domácí hranolky

Zkusím vám odpovědět na otázku, která trápí lidstvo od té doby, co byla vynalezena fritéza: Jsou domácí hranolky lepší než mražené? Má smysl na ně hledat recept? Aby nedošlo k mýlce, vůbec se teď nehodlám zabývat hranolkami pečenými v troubě — jakkoli mohou být skvělé.

Na nejlepší hranolky se jezdí do Belgie, kde fungují jako národní jídlo, kde se servírují v papírových kornoutech a kde je přelévají nejrůznějšími omáčkami – rozhodně se nezastavili u majonézy a kečupu. Potrpí si tu na hranolky domácí, které ke své dokonalosti potřebují dvojitý smažení. Poprvé se smaží v chladnější tukové lázni, která má asi 130 stupňů. Tím brambory změkknou. Poté si chvíli odpočinou a teprve potom se dosmaží podruhé, tentokrát už prudčeji a rychleji, čímž získají barvu a křupavost.

Proč je to takhle složité? Proč prostě nestačí brambory vydrhnout, nakrájet na hranolky

i se slupkou, neboť na to existuje sympatické hranolkovací udělátko, a rovnou usmažit?

Možná jste to zkoušeli a už to víte. Hranolky takto usmažené vydrží křupavé a skvělé asi tak jednu minutu, načež změkknou, zvlhnou, zgumovatí a slepí se. Jako strážníci však po nich chceme, ať vydrží křupavé aspoň deset minut, a toho prostě nejde docílit jinak než dvojitým smažením s pořádným časem na vychladnutí mezi nimi.

Přes všechny tyto komplikace si myslím, že domácí, křupavé, skvělé bramborové hranolky by aspoň čas od času měly vzniknout i ve vaší kuchyni. Přinejmenším proto, ať víte, o co se

s kupovanými připravujete. Nabídnou vám pro domácí výrobu jedno vylepšení. Netvrdím, že je belgické, ale funguje výborně: První před smažením se dá nahradit předvařením, čímž si ušetříte spoustu starostí s olejem, jeho teplotou a tak vůbec.

A pokud mi pořád nevěříte, že domácí hranolky jsou lepší než mražené, vlakem se dá se dvěma přestupy dojet až do Bruselu.

Florentýna

P.S. Pozor! Jakmile domácí hranolky ochutnáte, neexistuje cesta zpět.

4 porce

4 středně velké brambory, varný typ C (vhodné na kaši) | sůl | 700 ml oleje na smažení

1 Brambory důkladně omyjte, oloupejte a podélně nakrájejte na hranolky silné 1 cm. V několika vodách je propláchněte, pouštětí hodně škrobu.

2 Nakrájené hranolky vhodte do hrnce, zalijte studenou vodou, osolte lžičkou soli a přiveďte k varu. Vařte 10–12 minut,

dokud zcela nezměkknou, dokonce by měly vypadat, že se téměř rozpadají. Předvaření se nebojte, roztržené okraje zvyšují následnou křupavost hranolků.

3 Uvařené brambory opatrně vyložíte lžicí na plech vyložený čistou utěrkou a nechte zcela vychladnout. Naprostě

zchladnutí je tak důležité, že ho klidně můžete uskutečnit den předem.

4 Ve vyšší kastrůlku rozehřejte olej na 180 stupňů, to je teplota, při které se hranolky smaží dost zprudka a zběsile, trochu pobublávání a prskání to rozhodně není. Pokud

máte kuchařský teploměr nebo fritézu, použijte je. V několika dávkách hranolky usmažte v horkém oleji dozlatova,

bude jim to trvat 3–5 minut. Vyjměte je děrovanou lžicí na talíř vyložený papírovými kuchyňskými utěrkami. Jemně je osolte a rychle podávejte.

1

FOTO SOUTĚŽ ČLOVĚK A ŽELEZNICE

Vše o soutěži
na www.cdprovas.cz/fotosoutez

- 1 **Zuzana Diváková**
Spřiznění
- 2 **Václav Fojtík**
Čištění dýmnice
- 3 **Roman Jaroš**
Na nástupišti

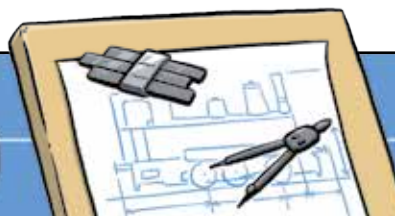

3

2

Legendy o mašinkách II

10. Kvatro

Námět: Frej
Ilustrace: Angelart

JZD Slušovice, 1985

Na střeženém unikátním zkušebním polygonu jednotného zemědělského družstva Slušovice testuje přední německá automobilka Audi své sportovní vozy Quattro. Režim přítomnost západoněmecké firmy toleruje pod podmínkou, že část svých technologií předá vybraným československým

podnikům. Z nejbližšího okolí jsou proto osloveni zástupci kopřivnické Tatra a studenecké Vagónky. Tatra příliš zájem neprojevuje, naopak se bojí, že Němci zkopírují některé české patenty. Šance se však naplno chopí Vagónka Studénka a nechává u Audi přepracovat svůj návrh na nový motorový vůz.

Vizovice, 1988

Motorový vůz nakonec dostává přece jen decentnější kabátek, ovšem uvnitř se ukrývá silný motor Audi Quattro s pohonem všech náprav.

V polovině osmdesátých let díky konexím JZD Slušovice se západoněmeckou automobilkou skutečně probíhalo utajené testování nových sportovních verzí vozu Audi Quattro na vlastním zkušebním polygonu nad obcí Desná, ovšem k nějakým organizovaným předáváním technologií nedocházelo. JZD Slušovice, proslulé jako „socialistický zázrak“,

kromě zemědělské produkce rozšiřovalo aktivity do mnoha dalších oblastí, vyrábělo počítače či vlastnilo leteckou společnost. Vůz Audi Quattro měl revoluční pohon všech čtyř kol a proslavil se na soutěžích rallye. Motorový vůz řady 842 (prototyp 1988) s automobilovými motory LIAZ si vysloužil přezdívku Kvatro díky oběma hnacím podvozkům.

1 Kolikrát si Stanislav Zindulka za svůj život zahrál ve filmu z leteckého prostředí?

- A 5x
- B 3x
- C 1x

2 Kde v Českých Budějovicích najdeme bludný kámen?

- A na náměstí Přemysla Otakara II.
- B na Piaristickém náměstí
- C na Mariánském náměstí

3 Jak se říká v jižních Čechách párku v rohlíku?

- A pikadog
- B hotdog
- C pikador

4 Kolik dvoucestných záchranářských vozidel mají nyní k dispozici hasiči SŽDC?

- A 13
- B 3
- C 23

5 Ve které bruselské železniční stanici je už třetím rokem otevřeno muzeum Train World?

- A Luxemburg
- B Schaerbeek
- C Molenbeek

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal?*

*Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

SOU TĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, své odpovědi zadávejte do **14. listopadu 2018**. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v celkové hodnotě 1 000 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – Mařiči
- 2 – v ulici Dobrovolského
- 3 – Mutěnice
- 4 – pod Jerlínem japonským
- 5 – 9x

ŘÍJNOVÉ SOUTĚŽE

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

O vstupenky na divadelní festival

Jak se jmenuje mobilní aplikace, kterou můžete od září 2018 využít nejen pro nákup jízdného v Praze i Středočeském kraji?

B) PID Lítačka

O model lokomotivy 151.016

Jak byla před modernizací označena lokomotiva, která jako první podstoupila rekonstrukci na řadu 151?

C) 150.020

O knihu Čtvero ročních období v Římě

Kdo pro Národní divadlo moravskoslezské přebásnil libreto Lazebník sevillský?

C) Jaromír Nohavica

O vstupenky do Muzea umění Olomouc

Tajenka zní:

Alespoň jednou za rok navštív místo, kde jsi nikdy před tím nebyl.

Kompletní pravidla soutěží najdete na www.cdprovas.cz.

**Vlak vám
zajistí budoucnost**

Hledáme

- mechaniky elektronických zařízení
- elektromechaniky
- mechaniky kolejových vozidel
- soustružníky kovů
- posunovače

**Náborový
příspěvek
50 000 Kč**

**Získáte dlouhodobou perspektivu
a jistotu seriózní práce.**

Vaše práce bude dávat smysl.

Nemusíte mít praxi, zaučíme vás.

Vaše životní zkušenosti oceníme.

- zvýšená výměra dovolené
- příspěvek na stravování, rekreaci,
životní pojištění a penzijní připojištění
- jízdní výhody po České republice a Evropě
i pro rodinné příslušníky
- možnost pracovat kdekoliv v ČR
- možnost zvýhodněného ubytování v Praze
- pracovní oděv a pomůcky zdarma

Je to pro vás zajímavé? Životopisy zasílejte na karieraDKV@gr.cd.cz, do předmětu uveďte název pozice.

Celou cestu můžete snít

Vyzkoušejte naše noční vlaky.

www.cd.cz/nocnivlaky

Partner filmové trilogie **Zahradnictví**

České dráhy

Národní dopravce